

RINDALSHOLT PER-ARNE

ERLEND S V 21  
OSLO 6

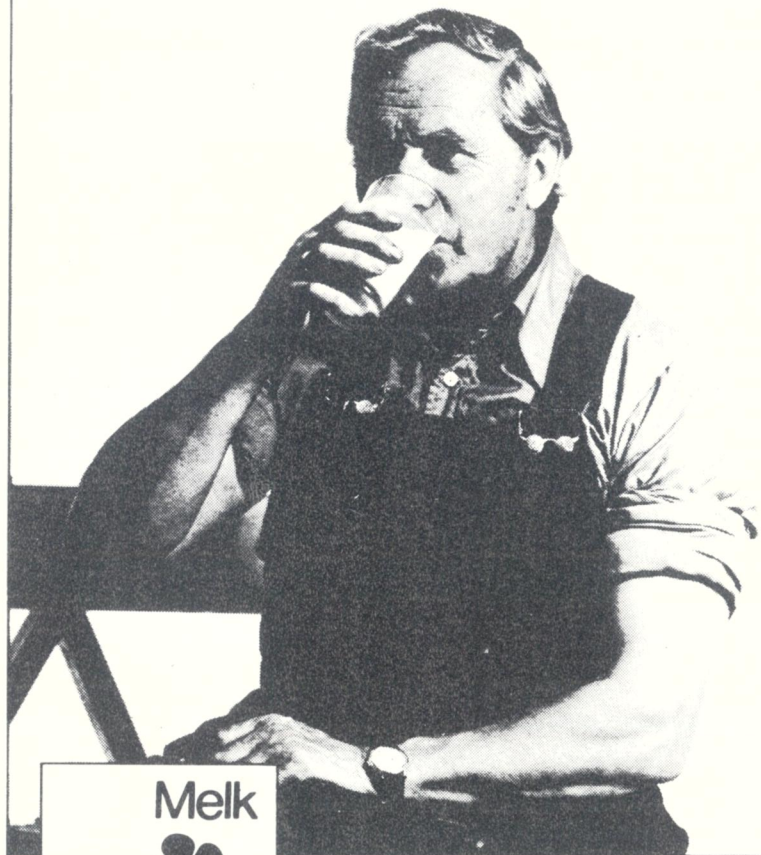
Returadresse:  
Norsk Sjakkblad  
Boks 104 Blindern  
OSLO 3



# NORSK

# SJAKKBLAD

## Frokostpause



Melk



Det er mer enn matpakken som er viktig for formen utover dagen. Du bør også drikke et glass kald, frisk melk. Melk er en av våre viktigste protein- og kalk-kilder, og den gir oss en rekke verdifulle vitaminer. Melk er naturens eget næringsmiddel, viktig både for barn og voksne. En halv liter hver dag er bra.

**Det er bare naturen  
som kan lage melk**



GRA 1 AB Bates



# 2

Mai

1977





# NORSK SJAKKBLAD

Boks 104 Blindern Oslo 3

Redaktør: Øystein Brekke

Redaksjonssekretær:  
Johs. R. Kjekken

Forretningsfører:  
Arnold J. Eikrem

Medarbeidere:  
Tormod Fyri  
Tor Arne Hauge  
Knut Jøran Helmers  
Henning W. Hermansen  
Ragnar Hoen  
Svein Johannessen IM  
Svein G. Myreng  
Eivind Poulsson  
Øystein Sande

Medlemsblad for Norges  
Sjakkforbund og NSFU.

Abonnementspris 1977 for  
ikke medlemmer: kr. 38,-.  
Innbetales til NSF.



## Norges Sjakkforbund

Boks 795 7001 Trondheim

President: Arnold J. Eikrem  
Tlf. privat: (075) 26 154

Tlf. (075) 24 387 / 23 609  
Postgiro: 12.474  
Bankgiro: 8601.2395029

## Norges Sjakkforbunds Ungdom

Formann: Trygve Waage  
Åsengt. 4D, Oslo 4  
Tlf. privat: (02) 15 47 39

## Medlem eller ikke medlem

Det finnes mange uklare punkter når det gjelder kontingent og medlemskap i Norges Sjakkforbund. Norsk Sjakkblad, og hvem som skal ha det og når, har ikke gjort saken enklere. Også forbundsstyret er i tvil, og det er ikke så rart.

Etter lovenes §13 gjelder nemlig kontingenten for regnskapsåret - 1/5-30/4, og skal betales innen 1. mars. Med andre ord har NSF stort sett aldri medlemmer. De som meldes inn eksempelvis 1. mars, har da bare to måneders medlemskap igjen! Og NSB har de naturligvis ikke fått.

Konklusjonen blir at opplegget må revideres. Et forslag overfor kongressen i Bergen 9. juli går ut på å endre §13 bl.a. slik at kontingenten skal gjelde for kalenderåret. De som er innmeldt nå, får i såfall beholde medlemskapet helt fram til nyttår. (Mer om det å være medlem i Norges Sjakkforbund på side 11).

## INNHold

Sjakkspillernes Viking-påske ...	3
55000 nordmenn spiller sjakk ...	10
Såret nationalstolthed .....	10
Klubber i NSF .....	11
Danmark seiret på hjemmebane ...	13
"Oscar" til Karpov .....	17
Sluttspillturneringer .....	17
Mennesker i norsk sjakk	
IV Svein Johannessen ....	18
Jørgen Saurén in memoriam .....	24
Førsteraden, Organ for NSFU .....	25
Hastings 1976/77 .....	33
Partier fra Junior-VM .....	36
Mer om Tarraschvarianten .....	39
NM for klubber/lag 1977 .....	40
Piré-Ufimsevs forsvar (III) ....	42
Radiolandskampen .....	47
Elo-PER's spørrespalte .....	49
Turnerings-informasjon .....	50

FORSIDEBILDET  
IM Svein Johannessen

## Sjakkspillernes

# Viking-påske

## POULSSON I FOKUS

Den internasjonale turneringen 3-10 april i Oslo samlet en internasjonal stormester, seks internasjonale mestre, samt flere gode utlendinger og en samling mer og mindre innbitte nordmenn. Turneringen brakte flere norske lyspunkter.

I entusiastisk rus fulgte vi Eivind Poulsson der han brøytet seg fram mellom sterke tittelholdere og utlendinger vi hadde respekt for. Han var for anledningen ladet med det riktige pågangsmot som må til for å nå til topps. Denne turneringsseieren ga med klar margin Poulsson hans andre napp i IM-tittelen. Det første fikk han som kjent i San-

defjord 1975.

Øgaard følte vi nærmest, for å si det i fotballspråket, at utlendingene hadde satt "remisfrikmerke" på. Gang på gang hadde han bare å akseptere tidlige remisstilbud etter at brikkene var byttet vekkt og bondestillingen var uten spenning.

Ungareren Kluger, 63 år, satt støtt og solid i sin stol, og sannelig dro han også det lengste strået i tidsnødduellene. Vi merker oss også at Gulbrandsen og Ulrichsen nok en gang gjorde prestasjoner som med litt ekstra gli kunne være på tale med kravene til IM-napp. En viss samling av nordmenn i



## ODDMUND FALCK-KIIL'S MINNETURNERING

		1	2	3	4	5	6	7	8	9		
1	E.Poulsson Volda	2415	=12	+16	+19	=2	+15	=5	=3	+6	+4	7 36,5
2	IM G.Kluger Ungarn	2370	+8	+5	=15	=1	+19	=3	+6	-4	+7	6½ 38,5
3	IM L.Øgaard OSS	2420	=16	=12	+6	=7	+17	=2	=1	=5	+8	6 38,0
4	IM L.Å.Schneider Sverige	2375	-9	=20	=18	+16	+11	+12	=5	+2	-1	5½ 37,0
5	K.Kaiszauri Sverige	2385	+18	-2	=9	+21	+10	=1	=4	=3	-6	5 40,0
6	Y.Rantanen Finland	2400	=7	=13	-3	+24	+12	+8	-2	-1	+5	5 39,0
7	GM L.Lengyel Ungarn	2415	=6	+10	=17	=3	=8	=15	=9	+19	-2	5 36,5
8	A.V.Gulbrandsen Fischer	2325	-2	+18	+24	=17	=7	-6	+15	+9	-3	5 35,5
9	J.H.Ulrichsen ASKO	2315	+4	-15	=5	=12	+23	=10	=7	-8	+17	5 34,0
10	IM S.Johannessen Fischer	2405	=13	-7	+22	+23	-5	=9	=19	=11	+15	5 32,0
11	E.Agur Israel	2200	-21	+14	-16	+13	-4	+23	=17	=10	+19	5 31,0
12	IM G.Füster Canada	2280	=1	=3	=21	=9	-6	-4	+13	=14	+20	4½ 37,5
13	D.Hansson Sverige	2345	=10	=6	-23	-11	=14	+22	-12	+20	+24	4½ 30,5
14	B.Stein Vest-Tyskland	2200	-19	-11	+20	=22	=13	+16	=23	=12	=18	4½ 29,0
15	H.Happel Nederland	2400	+20	+9	=2	=19	-1	=7	-8	=17	-10	4 37,5
16	C.Niklasson Sverige	2380	=3	-1	+11	-4	+21	-14	=20	-22	+23	4 35,0
17	B.T.Heiberg Stjernen	2225	=24	+22	=7	=8	-3	=19	=11	=15	-9	4 33,5
18	IM A.Filipowicz Polen	2355	-5	-8	=4	=20	=22	=24	=21	+23	=14	4 30,0
19	Y.Barda Stjernen	2230	+14	+21	-1	=15	-2	=17	=10	-7	-11	3½ 37,0
20	A.Semakoff OSS	2200	-15	=4	-14	=18	+24	+21	=16	-13	-12	3½ 31,0
21	V.Guddahl OSS	2270	+11	-19	=12	-5	-16	-20	=18	=24	+22	3½ 29,5
22	K.Grandal OSS	2200	=23	-17	-10	=14	=18	-13	=24	+16	-21	3 29,5
23	V.Taksrud Tempo	2205	=22	=24	+13	-10	-9	-11	=14	-18	-16	2½ 32,0
24	K.Kryboe OSS	2200	=17	=23	-8	-6	-20	=18	=22	=21	-13	2½ 29,5



bånn på tabellen var vel også noe en måtte regne med. Flere av disse innbyrdes oppgjør bærer nok preg av manglende kampfylt - eventuelt dele æren. Turneringens program (9 runder på 8 dager) var ikke så hardt at overdreven sparing av krefter var nødvendig. I siste runde var det imidlertid uventet kampånd blant spillerne. Etter tre timers spill lå fortsatt konsentrerte hoder over alle tolv bordene. De aller mest spillesugne spilte sogar uten hengepartiavbrudd og uten å unne seg matpause. Etter ni og en halv times spill vant Svein Johannessen sitt parti, og 20 minutter seinere satte Kluger punktum for turneringen ved å beseire Lengyel i et tårnsluttspill med en a-bonde og dobbel c-bonde, tre mot null bønder men dog med betydelige remisfeiler.

## Til arrangementet

Turneringen var arrangert av Norges Sjakkforbund og Oslo Schakselskap og gitt navnet Oddmund Falck-Kiils Minneturnering etter arrangørklubbens avdøde formann. Av medarbeiderne la man mest merke til iherdig jobbing av Ole Chr. Moen i spillsalen og Tormod Fyri som alene måtte tyde notasjonsskjemaene til daglig bulletin. Flere andre spredte medarbeidere ble også observert. Likevel. Ivrige norske spillere utbrøt "Hvor er turneringsledelsen?" og så seg forgjeves rundt ved et tilfelle da de gjerne ville ta hengeparti for motstanderen trakk. Hotel Viking var et velegnet spillested, og arrangementskomiteen ved Gunnar Hellemlund kunne berette om stor velvilje fra direktøren Carsten Müller angående planlegging og utførelse av turneringen, samt god innkvartering og forpleining av de sjakkspillende gjester. God reklame for nye sjakkarrangementer på hotellet.

Viking-reportasjen ved TAH.

Vi ba Poulsson kommentere et av sine partier:

Leserne vil kanskje undre seg over at jeg plukker fram det følgende gevinstpartiet fra Vikingturneringen, som langt fra er feilfritt. Til forsvar for valget må jeg derfor fortelle litt om bakgrunnen. Partiet ble spilt i 8.runde. På dette tidspunkt av turneringen tenkte jeg mest på å sikre meg et IM-napp, som ville være klart med 1 poeng på 2 partier. Ved nærmere ettertanke måtte jeg imidlertid se bort fra muligheten av å spille to rolige remispartier, da mine motstandere (Rantanen og Schneider) begge kom til å spille beinhardt for å vinne turneringen. Følgelig bestemte jeg meg for å "trå til". Det følgende partiet minner derfor mer om et vilt slagsmål, enn om et saklig sjakkparti.

Hvit: Eivind Poulsson  
Svart: Yrjö Rantanen

1.e4 c5 2.Sf3 e6 3.d4 cxd4 4.Sxd4 a6 5.Sc3 Dc7 6.Le2 b5!?

Jeg hadde ventet at Rantanen ville over i mer "normale" varianter med 6.-Sc6, men han spiller skarpere. En normal reaksjon nå er 7.a3, men jeg satser hårdt. 7.0-0?! Lb7 8.Lf3 b4! 9.Sd5?!

Alternativet 9.Se2 Sf6 gir svart et utmerket spill, så jeg lar det stå til med et tvilsomt offer. Rantanens tidsforbruk (5 minutter) burde kanskje ha advart meg!

9. - exd5 10.exd5 Lc5 11.Sf5 d6!?

Etterpå fikk jeg vite at hele varianten hadde vært utsatt for et spesialstudium av Rantanen og Westerinen! Selvfølgelig er 11.-g6?? dårlig: 12.d6! Db6 13.De2+ Kf8 14.Lh6+!! og vinner eller 13.-Kd8 14.Lxb7 Dxb7 15.Lg5+ f6 16.Lxf6+! Sxf6 17.De7+ Kc8 18.Dxf6 Te8 19.Se7+ Kd8 20.Sc6+ Kc8 21.Dd8+! Txd8 27.Se7 matt.

12.Sxg7+ Kf8 13.Sf5

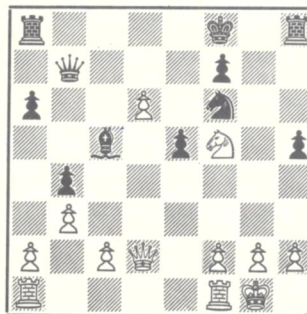
Ifølge Rantanen mener Heikki (Westerinen) at 13.Sh5 er litt bedre, men det visste jeg ærlig talt ikke!

13. - h5 14.b3 Sd7 15.Lb2 Se5 16.Lxe5

Det nytter dessverre ikke å beholde brikkene med 16.Le2 (idé Kh1 og f4) pga 16.-Sf6!, og d-bonden og hvits stilling synker i grus.

16. - dxe5 17.d6 Dd7 18.Lxb7 Dxb7 19.Dd2 Sf6?

Dårlig var også 19.-De4? (19.-h4?) 20.d7! Le7 (20.-Td8?? 21.Dg5) 21.Sxe7 Kxe7 22.Tfe1! og hvit får opp et avgjørende angrep. Det eneste brukbare trekk i stillingen var 19.-Td8! 20.Tad1 f6! og svart får alle muligheter til å parere hvits angrep.

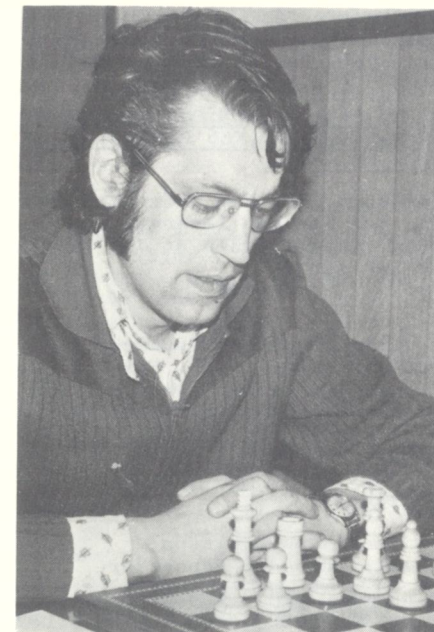


20.Tae1!

Og atter får hvit dynamiske muligheter! Rantanen hadde oversett dette sterke trekk, som tar e-bonden på kornet. Nå er både 20.-Tae8?? 21.Dg5 og 20.-Ld4? 21.Sxd4 dårlig, og om 20.-Se4 21.Dd3 Sxf2 22.Txf2 Lxf2+ 23.Kxf2 har hvit pent spill for kvaliteten. Da gjenstår kun teksttrekket:

20. - e4 21.Dg5 Se8 22.De7+! Dxe7 23.dxe7+ Lxe7 24.Sxe7 Kxe7 25.Txe4+ Kf6 26.Txb4

Etter en forsert slagserie har svarts fordel omtrent blåst helt bort. Det er kanskje mulig at springeren bør være et strå hvassere enn de tre bøndene, men på den annen side er svarts bønder svake. Rantanen ønsker fremdeles å vinne, men behandler den følgende partifasen temmelig dårlig.



Poulsson i sitt livs form hittil.

26. - Sc7 27.Tc4 Se6 28.Td1 Tad8 29.Txd8 Txd8 30.g3 Td2 31.Kg2 a5 32.Ta4 Txc2?

Det må være galt å bytte a-bonde mot c-bonde (hvit får fribonde helt ut i a-linjen). Rantanen er i ferd med å miste tråden. Etter teksttrekket står hvit muligens allerede best.

33.Txa5 Sc5 34.Kf3! Sd3 35.a4 Se5+ 36.Ke3 Tb2 37.Tb5 Sg4+ 38.Kd4 Sxf2 39.a5 Sg4 40.b4

Aldri har jeg tapt noe parti på tid, men her var det nær på!

40. - Sxh2?

Spørsmålsteget er kanskje ikke berettiget (partiet er nok tapt i alle fall) - men plasserer det her for å markere at det utgjør sluttsteinen på et feilaktig opplegg. Det er nå klart at svart har mishandlet stillingen grovt. Rett nok har han, med omstendelige og kompliserte manøvrer, vunnet to bønder på kongefløen. I mellomtiden har jeg



imidlertid fått sentralisert kongen og skjøvet fribøndene framover. Resten er enkel teknikk.

41.a6 Sf3+ 42.Kc5 Sd2 43.a7 Ta2  
44.Ta5 Sb3+ 45.Kb6 Sxa5 46.bxa5  
Tb2+ 47.Ka6! 1-0

Som sagt ikke noe "korrekt" parti. Men kanskje leserne, som jeg, likevel synes at det var en artig fight?



I siste runde ble Poulsson tilbudt en bonde på d6. Han tok utfordringen og mente han kunne stille den stormen Schneider ville bygge opp mot kongestillingen. En heldig avvikling ga et sluttspill med overraskende muligheter.

Hvit: Eivind Poulsson  
Svart: Lars-Åke Schneider

1.e4 c5 2.Sf3 Sc6 3.d4 cxd4 4.Sxd4 Sf6 5.Sc3 d6 6.Lg5 e6 7.Dd2 a6 8.0-0-0 Ld7 9.f4 Le7 10.Sf3 b5 11.Lxf6 Lxf6 12.Dxd6 Le7 13.Dd2 b4 14.Se2 Ta7 15.Sed4 Db6 16.Kb1 0-0 17.Sxc6 Lxc6 18.Ld3 a5 19.De2 a4 20.Lc4 Tc8 21.Td2 Tac7 22.La6 Ta8 23.Lc4 Tac8 24.La6 Tb8 25.Lc4 Dc5 26.Thd1 Lxe4 27.Dxe4 Dxc4 28.Dxc4 Txc4 29.Se5 Tc7 30.Td7 Tbc8 31.Txc7 Txc7 32.Td7 Txd7 33.Sxd7 h6 34.c4 bxc3ep 35.bxc3 Ld6 36.g3 g5 37.Sf6+ Kh8 38.fxc5 hxc5 39.c4 Le5 40.Sd7 Lc7 41.c5 Kg7 42.Kc2 f5 43.Sb6 Kf6 44.Sxa4 g4 45.Kd3 f4 46.Sc3 f3 47.Se4+ Ke5 48.Sf2 Kf5 49.Sd1 La5 50.Se3+ Kg5 51.Sc4 Ld8 52.a4 Kf5 53.a5 1-0

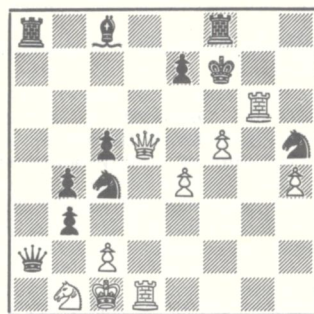
## Kapprustning-terrorbalanse-fredsslutning

3.runde.

Hvit: Jarl H. Ulrichsen  
Svart: Konstanty Kaiszauri

1.e4 Sf6 2.Sc3 d6 3.d4 g6 4.Sf3 Lg7 5.Lg5 0-0 6.Dd2 Sbd7 7.h4 c6 8.Lh6 Lxh6 9.Dxh6 Sg4 10.

Dd2 h5 11.Sg5 b5 12.f3 Sf6 13.0-0-0 Da5 14.g4 b4 15.Sb1 Dxa2 16.gxh5 Sxh5 17.f4 Sb6 18.Tg1 c5 19.b3 a5 20.dxc5 dxc5 21.f5 a4 22.Sxf7 axb3 (Truer matt) 23.Txg6+ Kxf7 24.Lc4+ Sxc4 25.Dd5+



Svart truer matt. Men til gjengjeld har hvit sjakker på d5 og d8. Forsøker svart å avvike med 25.-e6, følger 26.fxe6+ Kxg6 27.Dg5+ Kh7 28.Dxh5+ Kg7 29.Tg1+ Kf6 30.Df5+ Ke7 31.Tg7+ Ke8 32.Dg6+ Kd8 33.Dg5+ Ke8 34.De7+ matt. Det fulgte derfor:

25. - Ke8 1/2 - 1/2

## Se og lær

Iblant disponerer man styrkene slik at grove svakheter oppstår. Avstraffelsen er nærmest teknikk, og vi gir her to eksempler fra 4. runde.

Hvit: Svein Johannessen  
Svart: Vidar Taksrud

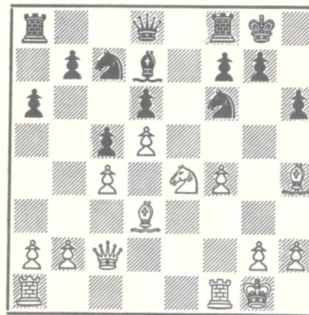
1.d4 Sf6 2.c4 e6 3.Sc3 Lb4 4.Lg5 h6 5.Lh4 c5 6.d5 d6 7.Dc2 0-0 8.e3 e5 9.Ld3 Sa6 10.Se2 Sd7 11.0-0 Lxc3 12.Sxc3 a6 13.f4 exf4 14.exf4 Ld7 15.Se4

Se diagram.

En pinlig binding. Mange lesere har sikkert hatt lignende stillinger, med og uten hell. Legg merke til hvordan svarts offiserer er klistret fast til selvsperrende forsvarsoppgaver.

15. - Sce8 16.Tae1 b5 17.b3 Dc7 18.Sxf6+ Sxf6 19.Lxf6 gxf6

Svakheten i bondestillingen for-



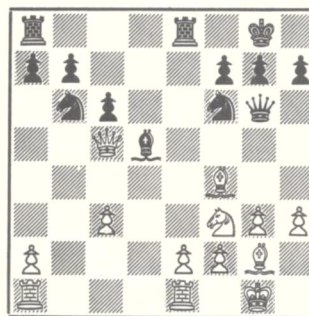
an svarts konge er et faktum. Mattangrepet gjenstår, og det må utføres nøyaktig.

20.Dc3 Dd8 21.Lc2 f5 22.Tf3 f6 23.Th3 Kh7 24.Te6! Lxe6 25.dxe6 Ta7 26.Lxf5+ Kg8 27.Txh6 1-0

Det truer 28.Dh3.

Hvit: Viggo Guddahl  
Svart: Konstanty Kaiszauri

1.g3 e5 2.Lg2 Sf6 3.c4 c6 4.Sf3 e4 5.Sd4 d5 6.cxd5 Dxd5 7.Sb3 Dh5 8.h3 Dg6 9.Sc3 Lb4 10.0-0 0-0 11.d3 Lxc3 12.bxc3 exd3 13.Dxd3 Lf5 14.Dc4 Sbd7 15.Sd4 Le4 16.Sf3 Tfe8 17.Lf4 Sb6 18.Dc5 Ld5 19.Tfe1



Ved et overfladisk blikk vil kanskje mange mene at dette er en nesten lik stilling, dog med en svak hvit bonde på c3. Imidlertid ligger poenget i styrken av de lette offiserene. Alle er godt utviklet, men svarts lette offiserer har nesten dobbelt styrke fordi de kan gå i nøkkelposisjoner med tempovinst på

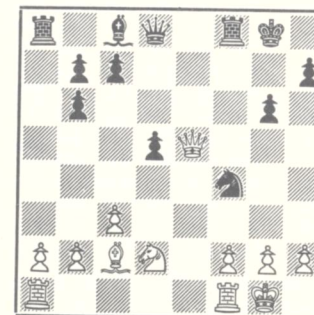
dama. I denne stillingen er katastrofen et faktum i løpet av få trekk.

19. - Se4 20.Db4 c5 21.Da3 Sc4 22.Dc1 Df6 23.Sd2 Scxd2 24.f3 Sxc3! 25.Dxd2 Txe2 26.Dd3 c4 0-1

Iblant får sjakkspillere sjansen til å briljere. Man skal ha fantasi for å oppdage de peneste kombinasjoner. Prøv om du klarer å finne kombinasjonstrekket i den følgende diagramstilling.

Hvit: Andrzej Filipowicz  
Svart: Arne V. Gulbrandsen

1.e4 e5 2.Sf3 Sc6 3.Lb5 Lc5 4.c3 Sf6 5.0-0 0-0 6.d4 Lb6 7.dxe5 Sxe4 8.Dd5 Sc5 9.Le3 Se6 10.Lxb6 axb6 11.Sbd2 f6 12.Ld3 fxe5 13.De4 g6 14.Sxe5 d5 15.De3 Sxe5 16.Dxe5 Sf4! 17.Lc2



17. - Lh3!! 18.f3 (18.gxh3 Tf5! 19.Lxf5 Dg5+ 20.Lg4 Dxe5 og svart vinner lett.) 18. - Lxg2 19.Tfe1 Dd7 20.Lb3 Lxf3 0-1



Arne Vinje Gulbrandsen, SK Fischer





**SJAKK – EMBLEMER  
– PLAKETTER  
– MEDALJER  
– PREMIER  
av alle slags**

*«Hele Norges premieleverandør»*

**PREMIEMAGASINET ½**

**Kirkeveien 114 – Oslo 3  
Tlf. 46 20 34 - 69 45 68**

## Favoritten vant uten å imponere

Juniorturneringen på Viking ble en nokså beskjeden sak, med 25 spillere hvorav få norske topper og bare to utlendinger. Finnen Vålkelsalmi var et ubeskrevet blad. Dansken Leif S. Kristensen (rating 2301) derimot nr.8 i siste Junior VM. Og det er jo bra. Det er ingen tvil om at Kristensen ville hørt mer hjemme i hovedturneringen én etasje over. Det var ikke urimelig at man trodde han nærmest ville spasere gjennom juniorfeltet.

Nå vant han som ventet en klar turneringsseier og uten tap. Men det vil likevel være grovt å si at det hele forløp knirkefritt

og oppskriftsmessig for den godeste Kristensen. Han hadde nemlig utrolig mange problemer på så få runder. Hør bare: Han sto til tap mot finnen, til tap mot David Elboth (åpningsbukk) og til enkel remis i sluttspillet mot Svein G. Myreng og Arild Lauvsnes. Hadde han ikke spilt et utmerket parti mot Anders Klette (som var beste nordmann i turneringen), så måtte vi gitt karakteristikken heldig dansk seier. Men dette ene partiet gjør at vi tror han ville tatt seg sammen og berget seieren også uten motstandernes store gavmildhet. Nå skal vi ikke trekke konklusjonen at det generelt ble spilt dårlig. Husk at man ikke får noe som helst gratis i sjakk, ikke engang gevinst- og remisstillinger mot nr.8 i Junior VM. ØB.

1	Leif S. Kristensen Danmark	2301	=11 +15 +6 +16 +14 +2 =4	6	21,0
2	Anders Klette Fischer	1875	+23 +17 =14 +3 +8 -1 =6	5	22,5
3	Åsmund Stokkeland Fredrikstad	1824	+10 +7 =8 -2 +11 =12 +17	5	21,0
4	Øyvin Jensen Moss		-14 +25 +wo +24 +9 =8 =1	5	19,0
5	Dag Lauvås Langesund	1824	=6 -16 =15 +22 +18 +14 +8	5	17,5
6	Dag H. Sødtholt Langesund	1776	=5 +19 -1 +13 =12 +7 =2	4½	24,0
7	Henning Egede-Nissen Oppsal	1932	+21 -3 +20 =12 +17 -6 +11	4½	19,5
8	Vidar Ingebretsen Moss	1864	+18 +20 =3 +14 -2 =4 -5	4	23,0
9	Runar Mathisen ASKO	1955	=15 -11 +19 +18 -4 =17 +12	4	18,0
10	Svein A. Bjørnland Fredrikstad	1775	-3 -21 +25 =19 +24 =15 +16	4	17,0
11	Kimmo Vålkelsalmi Finland		=1 +9 =16 =17 -3 +20 -7	3½	22,5
12	Gunnar Lie Porsgrunn		=13 =23 +21 =7 =6 =3 -9	3½	21,5
13	Petter Stigar Stjernen	1761	=12 =22 =18 -6 +15 =16 =14	3½	17,0
14	A.Lauvsnes, Stavanger 3 (25)	15 D.Elboth, OSS 3 (22,5)	16 S.G.Myreng, Stjernen 3 (22/25/28)	17 E.Høidahl, Rakkestad 3 (22/25/27)	18 J.Kjelstrup, Stjernen 3 (19,5)
19	J.A. Rørosgaard, Stavanger 3 (18,5)	20 T.Egeland, Sjakkkameratene 3 (18/21)	21 Y.Dyvi, OSS 3 (18/20)	22 Ø.Rognerudengen, Fredrikstad 3 (17,5/20,5)	23 D.Larsen, Stjernen 3 (17,5/19)
24	B.Teistøl, OSS 2 (18)	25 R.Kvasheim, Ski 1½ (18)			

## Oslo cup

Det tredje innslaget i sjakkfestivalen på Viking var Oslo Cup, en åpen turnering med sju runder etter Monradsystemet. Også her ble det kjempet hardt om poengene. Som resultatlista viser var det bare ett fattig kvalitetspoeng som skilte de to første.

1 Svein Berg, Stjernen 6 (25) 2 Willy L. Olsen, OSS 6 (24) 3 Gunnar Bue,

Tønsberg 5 (24,5) 4 Tom J. Johansen, OSS 5 (19,5/22,5) 5 Peter Ilyes, Fischer 5 (19,5/21,5) 6 Odd Christoffersen, Stjernen 4½ (25,5) 7 Gaute Lindgard, Ski 4½ (22/25,5) 8 Helge Simonsen, Tempo 4½ (22/25/28) 9 Tom Zackariassen, Fredrikstad 4½ (22/25/27,5) 10 Petko Napetov, ASKO 4½ (21,5) 11 Jan Synnøstvedt, Nordstrand 4½ (20,5) 12 Erland Henrichsen, Sjakkkameratene 4½ (18,5) 13 Geir Nesheim, ASKO 4½ (17,5).

Best i kl. 1 og 2 var henholdsvis Gunnar Bue, Tønsberg og Geir Nesheim, ASKO. 42 startet i turneringen.



## 55000 nordmenn spiller sjakk minst en gang i uka

Ukens Gallup i Aftenposten af-tennummer den 11 april i år bød på meget interessante opplysninger for oss. Følgende spørsmål var stilt til et landsomfattende utvalg på ca. 800 kvinner og menn, over 15 år: 1. Spiller De sjakk noengang, enten det er konkurransesjakk, til selskapsbruk eller som tidsfordriv? Hvor ofte omtrent spiller De sjakk - en gang i uken eller oftere, en gang hver 14. dag, en gang i måneden eller sjeldnere? 2. Leser De noengang om sjakk? Vi tillater oss å gjengi hovedresultatene:

Spørsmål 1:	Alle spurte		
	%	Menn %	Kvinner %
Ja, engang i uken eller oftere	2	3	1
Ja, en gang hver 14. dag	3	4	1
Ja, en gang i måneden	3	4	2
Ja, sjeldnere	11	17	5
Nei, spiller ikke sjakk	80	71	88
Vet ikke	2	1	3
Sum	100	100	100
Spørsmål 2:			
Leser i aviser	11	18	5
Leser i bøker	4	6	2
Nei, leser ikke om spillet	88	81	95
Sum	103	105	102

Det framgår at 18% av det norske folk over 15 år spiller sjakk. Dette tilsvarer faktisk over en halv million mennesker. To prosent, det vil si ca. 55000, spiller sjakk hver uke! Dette var et høyt tall. En må umiddelbart spørre seg, hvorfor er ikke flere medlemmer i NSF? Et klart svar har vi ikke, men ett kan i allefall tillitsfolk rundt i landet merke seg: Rekrutteringsgrunnlaget er i orden. Det gjelder bare å få loset de kospillende hjemmesittere inn i klubbene. På sikt et hovedmål for norsk sjakk! Interessant er det også at en fjerdedel av de sjakk-

spillende nordmenn er kvinner, men disse ser det ut til å være verre å få tak i. Det er relativt flest sjakkspillere i yngre aldersgrupper, i bymessige kommuner og blant SV- og Høyre-sympatisører, viser det seg. De samme spørsmålene var stilt om bridge, og det viste seg faktisk at det er over hundre tusen flere som spiller sjakk enn bridge i Norge.

## Såret nationalstolthed

Norgesmesteren Helmers er en grundig leser af Skakbladet. Dårligt havde jeg under Clare Benedict-turneringen hilst på ham, før han udbad sig en forklaring på min påstand i januar-nummerets olympiadereferat: "For at forstå de fire remiser mod Norge, er det nødvendigt at kende forhistorien." Jeg lovede offentligt at demontere enhver for den norske nation fornærmende intention. Det kan jeg jo også gøre uden nogen risiko for at komme på kant med journalistens principper for ærlig reportage. Årsagen til, at forhistorien forekom nødvendig, var selvfølgelig ikke, at resultatet kunne synes beskæmmende for vort hold - faktisk betragtede vi 2 - 2 mod Norge som et af højdepunkterne ved olympiaden. Dette skrev jeg ikke af frygt for, at vort broderfolk fejlagtigt skulle udlægge det som utidig hoveren. Men i betragtning af fighterhertet, der banker i enhver norsk idrætsmands bryst - det hjerte, der altid kræver kamp til sejr eller død i enhver ædel kappestrid - er det mig umuligt at se, hvorledes fire remiser skal undgå at forbløffe. Samme Helmers bad mig også gøre opmærksom på, at hans egen holdning forud for den fæmøse match var, at man skulle spille, men at han trods kendskab til demokratiets skyggesider accepterede tvangen, eftersom nordmænd ikke er anarkister.

Thorbjørn Rosenlund  
("Skakbladet" nr.3/77).

## Medlemstallet i NSF endelig over 2000

Det har lenge vært konstatert framgang i norsk sjakk, men uten at vi har kunnet lese den av på NSF's relativt beskjødne medlems-tall, som i lengre tid har ligget på ca. 1800. Men den foreløpige medlemsoversikten vi nå publiserer røper at issmeltingen i André Bjerkes Jostedalsbre (som han bruker som bilde på norsk sjakk) muligens er i ferd med å skyte fart. Det var i såfall på tide. Og det er klare

tegn som tyder. Medlemstallet har nemlig omsider hoppet over 2000-grensen, og det når en rekke klubber ennå ikke har sendt inn sine oversikter. Flere måneder etter fristens utløp savner vi fortsatt klubber som Stavanger, Løpern, Rakkestad, Harstad og Vadsø. Men dette er det ikke noe unormalt i. Ja, det vanlige er at flere klubber med nød og neppe (og knapt nok det) klarer å betale inn kontingenten før kongress og NM. Her er det nærliggende å tro at Norsk Sjakkblad - og truselen om stans i for-sendelsen - nå har en gunstig virkning. Følgende tall var registrert pr. 29/4, med klubbene sortert etter kretsinnstillingen:

Agder		Nord-Norge		Tandrasjakk	7
Arendal	7	Alta	10	Veitvet	11
Evje	13	Bodø	25	Rogaland	
Kristiansand	13	Fauske	14	Ganddal	14
Risør	9	Hammerfest	29	Hinna	31
Buskerud		Kirkenes	42	Nærbø	11
Drammen	16	Mo	29	Rennesøy	13
Hønefoss	20	Narvik	46	Sandnes	19
Kongsberg	28	Skjervøy	7	Sogn og Fjordane	
Konnerud	19	Tromsø	30	Florø	53
Tempo, Drammen	29	Vardø	27	Sogndal	14
Hedmark		Øksfjord	12	Svelgen	4
Dovre	18	Nord-Trøndelag		Sør-Trøndelag	
Elverum	20	Levanger	10	Arbeidernes	31
Gjøvik	23	Namsos	12	Jarl, Trondheim	11
Hamar	34	Steinkjer	10	Melhus	37
Jevnaker og Lunner	10	Oslo og Omegn		Meråker	14
Kongsvinger	28	Akademisk	36	Trondhjems	23
Lillehammer	28	Asker	53	Telemark	
Løten	14	Fischer	13	Langesund	15
Våler	10	Fnatt	13	Porsgrunn	15
Hordaland		Lillestrøm	4	Skien	22
Askøy	11	Myrvoll	10	Vestfold	
Bergens	88	Nordstrand	34	Caissa, Sandefjord	49
Fana	6	Oppsal	14	Horten	24
Stord	12	Oslo (OSS)	112	Larvik	30
Møre og Romsdal		Sjakkameratene	35	Tønsberg	32
Kristiansund	18	SK 1911	27	Østfold	
Molde	13	Ski	28	Fredrikstad	31
Sunnalsøra	5	Stabekk	30	Indre østfold	22
Surnadal	9	Stjernen	122	Halden	16
Volda	21	Strømmen	33	Moss	48
Ålesund	11	Sørums	21	Sarpsborg	30

I alt 2048 navn. Av det hyggelige på lista må vi nevne Florø(53), Melhus(37) og Hinna(31). Tre klubber med mange juniorer og altså god rekruttering. "Stjernen" i Oslo er fortsatt størst ilandet.

Vi har heretter til hensikt å henge ut medlemstallene hvert år en stund etter fristens utløp - og håper at dette vil føre til litt konkurranse klubbene imellom og stimulere rekrutteringen.









## SJAKKUKUKE

Etter Fjernsynets serie med program om sjakkspillet edle kunst, er interessen utover landet blitt større enn noen gang. Vi innbyr derfor til en liten sjakkuke i Telemark, nærmere bestemt Vrådal der man får innføring i spillet og også passende motspillere i flere klasser. Turneringen ledes av sjakkspilleren Gunnar Madsen, og det er selvsagt fullt utstyr på turisthotellet.

**Sted:** Straand Turisthotell, Vårdal. Se også side 15.

**Tid:** Søndag 2. oktober—fredag 7. oktober 1977.

**Pris:** kr. 825,—.

**Prisen inkluderer:** Helpensjon, innføring i spillet, turneringsopplegg og ledelse samt alt nødvendig utstyr i egne salonger.

**Transport:** Hvis sjakkklubber ønsker gruppetransport, ordnes det.

Individuell reise tog og buss:

Tog 2. kl. Oslo—Bø—Oslo kr. 94,—.

Buss B-hotellet—Bø kr. 46,—

**Dette er kun en av mangefoldige aktivitetsuker tilrettelagt av vårt reisebyrå. Be om program.**

**BERG-HANSEN**

Tollbugt. 27, Oslo 1 Tlf. 41 54 10

## SVARKUPONG – SJAKKUKUKE

Vennligst reserver plass: Antall personer. ....

Vedlagt er depositium (N.kr. 250,— pr. person) N.kr. ....

Navn. ....

Adresse. ....

Kupong sendes BERG-HANSEN REISEBUREAU A/S,  
Tollbugt. 27, Oslo 1

spøkefullt sa - vi fikk da revan-  
sje på Norge.

Spania, som tok fjerdeplassen,  
hadde et sterkt lag på papiret,  
med Calvo, Pomar, Bellon, Sanz og  
Martin.

Den norske innsatsen var kanskje  
noe dårligere enn ventet, fordi  
vi fikk unødig minusscore på 4.  
bord, der vi normalt burde ha tat-  
tatt minst 50%. De tre første  
bordene fikk den score man hadde  
håpet på, og Øgaard sørget også  
for plusspoeng med sitt sterke  
spill på 1.bord. Hans motstandere  
hadde også noe høyere Elo-rating  
under ett, så han innfridde fullt  
ut. Det samme kan man kanskje si  
om undertegnede, selv om jeg tap-  
te et opplagt gevinstparti mot  
Hamann, og årsaken til det var at  
danskene stilte sine nymoderne  
elektroniske ur til arrangørens  
disposisjon, noe som dessverre  
gikk i disfavør av Norge. Disse  
urene hadde en alvorlig svakhet  
når spillerne kom i tidsnød,  
skulle det vise seg, og det hadde  
jeg mot dansken.

Nok om det - jeg forlangte i alle  
fall omgående etter matchen at  
disse urene måtte skiftes ut av  
arrangørene i de resterende kam-  
per Norge skulle spille - da mitt  
syn var at vanlige sjakkklokker  
aldri ville oppføre seg slik  
som vi nettopp hadde vart vitne  
til.

På 3.bord spilte Helmers til sine  
tider meget god sjakk, da hans  
beste kort er teoretiske kunnska-  
per, som vi i Norge neppe ser ma-  
ken til. Det er mulig hans resul-  
tat burde ha vært noe bedre enn  
de 50% han klarte, men pluss-sco-  
re i et så sterkt selskap har med  
erfaring og utholdenhet å gjøre.  
Det kommer nok etter hvert - slik  
Øgaard har ervervet seg det gjen-  
nom mange harde og slitsomme tur-  
neringer her hjemme, og ikke  
minst i utlandet.

Daan de Lange fikk ikke noe til å  
klaffe i de fire partiene han  
spilte. Det hadde nok sitt å si  
at han på så kort varsel kom u-  
forberedt til denne harde inter-  
nasjonale lagturneringen. Selv på  
4.bord får man ingenting gratis,  
og alle vet hva det betyr når  
formen ikke er inne.

Det samme kan sies om Arne  
Schjønby, som i tillegg hadde et  
snev av influensa under opphold-  
et. Han deltok jo på Kringsjå  
tidligere i år, der han ble beste  
nordmann med sin 7.plass. Han  
spilte kun tre partier og fikk  
denne gang aldri sjansen til å  
vise hva han kan.

De beste prestasjonene vi sto for  
var 2-2 mot England og Spania.  
England tok 3.plassen i OL i  
fjor, og Spania ble nr.9.  
Turneringssjefen Ole Block var et  
interessant bekjentskap som ledet  
turneringen på en myndig og fin  
måte, og bidro til at det hele  
fungerte prikkfritt.

Hvit: Michael Stean, England  
Svart: Ragnar Hoen

1.c4 e5 2.Sc3 Sc6 3.g3 g6 4.Lg2  
Lg7 5.Tb1 a5!

Mot hvits oppstilling, som i de  
senere år er kommet på mote, bør  
svart prøve et aktivt motspill,  
i stedet for det vanlige d6 eller  
Sge7. Trekket a5 hindrer at hvit  
i første omgang får herredømme  
over damefløyen ved en massiv  
bondeoppmarsj. Når hvit må spille  
a3 før han kan bryte på b4, vil  
svart få a-linjen, som må anses  
som en fordel.

6.d3 f5!?

Her spiller man som regel Sge7.  
Etter min mening noe for passivt,  
da jeg av tidligere erfaringer  
ofte får visse vanskeligheter med  
å gjennomføre d5. Springerer står  
bedre på f6, der den behersker  
flere felter og er mer mobil.

7.f4!?

Et overraskende og høyst uvanlig  
trekk fra engelskmannen.

7. - d6 8.Sf3 Sf6 9.O-O 0-0 10.Kh1  
Kh8 11.b3

	+	=	-	P
L.Øgaard	4	1	2	4½ / 7
R.Hoen	1	5	1	3½ / 7
K.J.Helmers	2	3	2	3½ / 7
D.de Lange	0	1	3	½ / 4
A.Schjønby	0	1	2	½ / 3



Et nytt signal om at fløyangrepet blir avblåst og at den strategiske plan er flyttet over til sentrum, der hvits muligheter til et gjennombrudd er langt større.

11. -De7 12.Lb2 exf4

Det er bedre å bytte selv enn å la hvit få bestemme.

13.gxf4 Le6 14.Dd2 Tae8 15.Tbe1 Dd7 16.Sg5 Lg8 17.e4 b6 18.Sb5 h6 19.exf5

19.Sf3 kan også spilles, f.eks. 19.-fxe4 20.dxe4 Sxe4 21.Txe4 og 22.Sh4 med farlige trusler.

19. - gxf5

Ikke 19.-hxc5 20.fxc5 som truer f6 med sammenbrudd for svart.

20.Sf3 Lh7 21.Sh4 Sd8 22.Lh3 Txe1 23.Txe1 Sg4 24.Lxg4 fxc4 25.f5!

Et utmerket trekk, som truer 26. Dxb6. Beholder fortsatt initiativet ved rolig spill.

25. - Kg8

Det eneste.

26.Lxg7

Neppe det beste. Han burde forsøkt Sd4.

26. - Dxc7 27.Df4 h5 28.h3 Df6 29. Dg3 Lxf5

Jeg befinner meg på dette tidspunkt i kraftig tidsnød, og har neppe mer enn 3-4 min. igjen på de resterende 11 trekk.

30.Sxc7 Lc8 31.hxc4?

En feil, han burde spilt bedre enn dette. 31.Sd5! er korrekt, for først å tvinge løperen til b7 og deretter slå på g4. Ved avbytting direkte kommer løperen med og blir etterhvert en viktig maktfaktor.

31. - Lxg4 32.Sd5 Dg5 33.Kh2 Sc6 34.Te6 Se5

Sperrer tårnet ute og har feltet g6 under oppsikt.

35.Se3

## SE DIAGRAM

35. - Sf3+

Avgjørende springersjakk, og par-

tiet er lett vunnet i få trekk. Men det har kostet tid og slit, og klaffen truer med å falle når som helst. Heldigvis brukte vi vanlige sjakklokker mot England, og det blir redningen. Publikum har innfunnet seg til dette tidsnødpartiet, for etter deres mening er et slikt parti alltid spennende å følge.

36.Sxf3 Txf3 37.Dg2 Dh4+ 38.Kg1 De1+ 39.Kh2 Dh4+ 40.Kg1 De1+ 41. Kh2 Th3+(?)

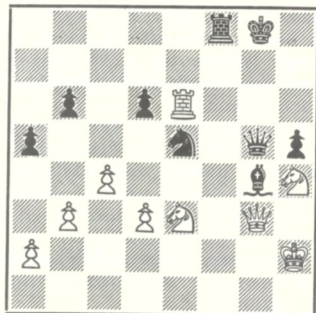
Her skulle jeg ha spilt Tf2, men som man skjønner var tårnsjakken en ren refleksbevegelse i tidsnøden.

42.Dxb3 Lxb3 43.Kxb3 h4! 0-1

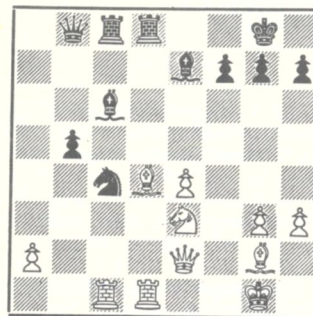
Etter mitt sterke hemmelige trekk var slaget tapt for engelskmannen, som gav opp uten fortsatt spill.

Hvit: K.Janetschek, Østerrike  
Svart: Leif Øgaard

1.e4 c5 2.Sf3 e6 3.d4 cxd4 4.Sxd4 Sc6 5.Sc3 a6 6.g3 d6 7.Lg2 Ld7 8. 0-0 Sf6 9.Sde2 Slik spiller også O.Chr. Moen av og til. Hensikten er å unngå avbytte, og dekke Sc3 slik at b3 er mulig. 9. - b5 10. b3(?) Dette trekk er uønskelig å spille før Se5 eller Sa5. 10. - Le7 11.h3 0-0 12.Le3 Se8 Et forsøk på å utnytte 10.b3. 13.Dd2 Lf6 14.Tac1 Tc8 15.f4 Dc7 16.Sd1 For passivt. Bedre er 16.Tfd1. 16. - d5! Hvis 17.exd5 exd5 18. Dxd5 følger 18.-Sb4 med fordel. 17.Sf2 Le7 18.c4 Svart får fint spill etter 18.exd5 exd5 19.Dxd5



Sf6 20.Dd2 Tfd8 21.De1 Lf5. Og på 18.e5 kan man "brekke" opp med 18.-f6! 18. - dxc4 19.bxc4 Sd6 20. cxb5 axb5 21.Tfd1 Tfd8 22.Sd4 Db8 23.Sxc6 Lxc6 24.De2 Sc4 25.Ld4? Den avgjørende feil. Bedre var å gi løperparet med 25.Sd3. Men svart står i alle fall godt. 25. - e5 26.fxe5 Sxe5 27.Sg4 Sc4 28.Se3 Taktiske varianter som 28. Sh6+? gxh6 29.Dg4+ Lg5 30.h4 Ld7 går ikke. Men best var 28.Lf2+.



28. - Lg5! 29.Sf5 Txd4 30.Sxd4 Lxc1 31.Txc1 Dxc3 32.a4 Dg5 Kanskje var 32.-Da3 enklere. 33.Tc2 Dc5 34.Df2 bxa4 35.Sf5 Lb5! 36. Dxc5 Txc5 37.Sd6 La6 38.Lf1 Tg5+! Poenget i svarts spill. Nå vinnes det lett. 39.Kf2 Sxd6 40.Lxa6 Sxe4+ 41.Ke3 Sd6 0-1

Kommentarer: L.Øgaard

Alf Øverås:

## Sluttspillturneringer

De aller fleste sjakkspillere lærer seg åpninger dersom de i det hele tatt bemøyer seg med å studere sjakkspillet. De store mestere derimot (f.eks. Capablanca) anbefaler, tilsynelatende paradoksalt, at man begynner i den andre enden, med sluttspillet. Nå er det kanskje en mer takknevlig oppgave å studere åpninger. Har man lært seg en ny variant, kan man sikkert temmelig snart prøve den ut. Setter man seg derimot ned og studerer et sluttspill, er man i liten grad herre over når det vil dukke

## «Oscar» til Karpov

Den internasjonale sammenslutningen av sjakkjournalister - AIPE - har siden 1967 delt ut "Sjakkens Oscar" til årets beste sjakkspiller. I avstemningen om "Sjakkens Oscar 1976" deltok det 90 pressefolk fra 31 nasjoner.

Verdensmesteren Anatolij Karpov gikk til topps for fjerde år på rad. Det var antagelig Sovjetmesterskapet han vant i desember som ble utslagsgivende, selv om han også vant internasjonale turneringer i Skopje og Montilla. Lista over de 10 beste fikk følgende utseende:

1	Anatolij Karpov	SSSR
2	Bent Larsen	Danmark
3	Henrique Mecking	Brasil
4	Vlastimil Hort	Tsjekkosl.
5	Tigran Petrosjan	SSSR
6	Lev Polugajevskij	SSSR
7	Lajos Portisch	Ungarn
8	Viktor Korttsjnoj	
9	Michael Talj	SSSR
10	Vitali Tsesjkovskij	SSSR

I tilknytning til dette kan det nevnes at AIPE nylig (under Clare Benedict i København) fikk nytt styre med Politikens Svend Nordrup som president. AIPE fikk nye statutter, og man vedtok å starte nyhetstidsskriftet "AIPE chess news".

opp. Sjeldne typer, som Dame mot to Springere, vil man måtte vente lenge på.

De fleste partier går imidlertid over til en eller annen form for sluttspill. Jeg tar vel ikke munnen for full når jeg sier at ferdigheten i vanlige sluttspill med tårn eller lette offiserer later en god del tilbake å ønske hos den jevne klubbspiller. Dette bør man forsøke å rette på. En del klarer vel å sette seg ned med en sluttspillbok av og til. Men for de aller fleste trengs det en annen og mer stimulerende form for opplæring. En sluttspillturnering vil, i tillegg til konkurransens stimulanse, også gi en bedre forståelse for sluttspillet, spesielt hvis stillingene blir gjennom-

Forts. side 37



# ● Hadde Karpov bodd i Norge, ville han kanskje ikke vært stormester engang.

Det er nå blitt 23 år siden Svein Johannessen ble norsk juniormester, 21 år siden OL-debuten i Moskva og 18 år siden han ble Nordensmester foran stormester Gideon Ståhlberg i Ørebro 1959, samme år som han også vant NM-tittelen. Selv om han ikke en gang har rundet de 40, er det ingen her til lands med mer internasjonal sjakkerfaring enn Svein. I seks olympiader på rad spilte han 1. bord på Norges lag - med A-finalen på Cuba i 66 som det store høydepunktet. I soneturneringen i Marienbad (Marianske Lazne) i 1961 var han bare én plass fra å gå videre til selve intersoneturneringen.

Vel hjemme hos familien Johannessen i Oslo blir det innledningsvis Sportsrevy med kaffe. Siden går vi rett på sak.

□ Mange hevder at du hadde blitt stormester om du hadde fått de samme sjansene rundt 1960 som spillerne har nå. Stemmer det?

■ Nei du, det er vanskelig å si. Jeg var jo med i ganske mange turneringer. Men jeg spilte jo egentlig aldri etter noen tittel. Jeg spilte bare for å spille, kan en si. Sånn som den gangen jeg var nærmest. Jeg tenkte aldri noe særlig på det under turneringen. Det var vel i Nederland, i en Hoogventurnering i 65.

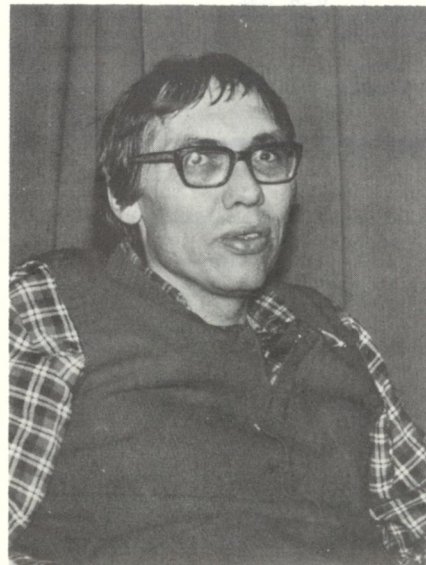
□ Så det er ikke bittert å tenke på hvor magre betingelser du

hadde?

■ Nei, det har jeg i grunnen aldri reflektert noe over. Men akkurat i den turneringen burde jeg kanskje ha greid det, for jeg ga jo bort et lett parti som var helvunnet, mot han Bagirov. I spesialvarianten i spansk.

□ Den såkalt norske?

■ Ja, jeg fikk en gevinststilling etter 17-18 trekk. Han spilte helt hårreisende mot meg, så jeg vant en offiser. Da skulle jeg rett og slett ha byttet av dronninger, så var det ikke noe mer. Men jeg spilte på angrep isteden, som var helt forkastelig, og så fikk han an-



grep isteden.

(Det følger et muntert, selvirosnisk sukk-på grensen av latter. Svein er ikke av dem som gråter over spilt melk.)

□ Så du tapte altså?

■ Ja, jeg tapte det.

□ Hvis du hadde vunnet, så ville det holdt til stormestertittel?

■ Ja, det er mulig jeg var ett poeng unna den gangen. Jeg gjorde det såpass bra mot de stormesterne som var med. Det var vel åtte, så spilte jeg remis mot alle unntatt Geller, som jeg tapte mot. Så jeg hadde et veldig bra utgangspunkt.

□ Men om du var blitt stormester på 60-tallet, hadde du satset profesjonelt da?

■ Det er vanskelig å si. Det er ikke bare moro å reise rundt og spille sjakk, tror jeg. Det er heller ikke nok bare å spille. Man må jobbe ganske mye på egenhånd. Det kreves enormt hvis en skal holde en stormesterstandard.

□ På 50-tallet gjorde du en ko-

metkarriere fram til du ble Norges- og nordensmester i 59. Var det noe miljø som inspirerte til å satse slik?

■ Det NM i 59 som jeg vant, var ikke så veldig sterkt, for det var i grunnen et vakuum da. Den generasjonen som hadde vært på toppen, var i ferd med å legge opp. Og på samme alder som meg var det i grunnen ingen, bortsett fra Svenneby.

□ Men du hadde jobbet nokså hardt i de årene for å komme opp?

■ Nei, det gjorde jeg ikke. Jeg spilte veldig lett den gangen, jeg vet ikke hva det kom av.

(Vi har en mistanke.)

□ Har du hatt en læremester noen gang?

■ Den jeg nok sikkert har lært mest av er Fredrik Storm, som jeg har hevdet før. For jeg var en del sammen med ham oppe i Selskapet, og den største framgangen fikk jeg i det tidsrommet. Jeg lærte om strategiske ideer og sånn, som Storm la fram på en veldig fin måte. Han var virkelig god til å lære fra seg.

□ Og siden var det du som ble læremester for andre? I Selskapet kjent som Lama?

■ Jeg vet ikke om jeg egentlig var noen læremester, men det oppsto jo et miljø der oppe. Plutselig kom det ganske mange talenter på en gang. Først kom Ragnar og Gulbrandsen og ikke lenge etter Zwaig. Men jeg kan aldri huske at jeg prøvde å lære de kara der noe. Nei, de var talenter som blomstret ut av seg sjøl, tror jeg.

□ Og utover på 60-tallet og framover mot nå, hvordan ble det med ambisjoner og tida du brukte på sjakk? Har du brukt mye tid på sjakk hele tida?

■ Nei, jeg har i grunnen vært litt for lat med å studere teori og slik, men det er jo også et forferdelig ork. Dessuten giftet jeg meg i femogseksti, og etter det var det nærmest håpløst å holde på med teori. Før det leste jeg noe - jeg hadde jo noen spesialvarianter. Men noe bredt grunnlag hadde jeg ikke.

□ Hvordan er det mulig å kombi-

## SVEIN JOHANNESSEN født 17/10-1937

- Har vært medlem i Mjøndalens Sjakklubb, Oslo Sjakkselskap, Tors-hov Sjakklubb og Sjakklubben Fischer
- Juniornorgesmester 1954
- Vinner av Mesterklassen NM 1955
- Nr.3 i NM 1957 (l.Barda)
- Norgesmester 1959, 62, 70 og 73
- Nordensmester Ørebro 1959 (2. Ståhlberg)
- Nr.9-10 i Junior VM 1955 (1. Spasskij)
- Vinner av internasjonal junior-turnering Trondheim 1958/59
- Nr.4 i soneturneringen i Marienbad 1961 (l.Olafsson 2.Filip 3. Uhlmann)
- Internasjonal mester 1961
- OL-deltaker for Norge 1956, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72 og 74
- Nr.5-6 i stormesterturnering i Beograd 1962 (l.Gligorić)
- Nr.7 i Hoogventurneringen 1965 (l.Geller og Portisch)
- Vinner av Det åpne NM i hurtig-sjakk 1970 og 71
- Norgesmester for lag 1971, 73, 75 og 76



nere toppsjakk og familieliv?

■ Det er vel nærmest håpløst. En kan jo ikke bare reise av gårde. Men den største feilen er vel at man ikke fikk bedre sjanser da man virkelig var ung og lovende. Sånn som Ragnar f.eks., som jeg regner som et veldig talent. Hadde Forbundet dengang fått støtte som i andre land, ser jeg ikke bort fra at f.eks. Ragnar kunne vært stormester. Han spiller veldig sterkt når han kommer ut i midtspillet, men får nesten aldri noen fordel i åpningen. Men nå er det jo for sent for han også.

□ Du spiller fortsatt på absolutt norsk topplan. Hvordan følger du det er med motivering og det som kalles sjakkglede?

■ Jeg synes det er moro å være med, men det er vel ikke like artig som før. Jeg har vel ikke det stinget i spillet lenger

heller. Det viser seg at jeg spiller mye remis, og det er jo noe som lett kommer når en blir eldre. Uten å vite om det sjøl, så tar en kanskje for lite sjanser.

□ Og så det store overblikket: Hvilket av turneringsresultatene du har oppnådd setter du høyest?

■ Jeg tror nok at 4.plassen i Marienbad er den beste plasseringen. Det var ganske mange bra navn der. Jeg husker ikke, jeg var vel ett eller halvannet poeng over IM-kravet, men kanskje like langt fra stormestertittelen. Dessuten synes jeg jeg har gjort det ganske bra i en del olympiader på førstebord. F.eks i Siegen spilte hele laget veldig godt i forgruppen, og det var skjære uturen at vi kom i C-



Bildet viser Norges ungdommelige lag ved avreisen til sjakkolympiaden i

Varna 1962. Fra venstre Arne Zwaig (dengang 15 år og OL-debutant, som blant annet kom til å spille remis mot Paul Keres), Arne Vinje Gulbrandsen (19), Svein Johannessen (24 og internasjonalt rutinert, med IM-tittel og sin tredje OL-start), Ragnar Hoen (22) og Eivind Stensholt. Sjettemann på laget, Per Lindblom, var ikke til stede da bildet var tatt. Svein Johannessen har spilt på det norske laget i tilsammen ni olympiader, og i seks av disse har han spilt på første bord. Der scoret han i Varna-OL 66,7%. Høyest scor hadde han i Lugano 1968. Med åtte seiere, fire remis og bare ett tap kom han opp i 76,9%. "Kara" på bildet havnet i C-finalen, men vant denne overbevisende med hele 4 poengs forsprang til neste nasjon.

finalen. Vi var faktisk ikke mange poengene fra A-finalen.

□ Du har lagt en del vekt på olympiadene?

■ Jo, olympiadene har vært noe av det morsomste. Det er jo litt mer inspirerende enn å reise ut aleine, og det tror jeg det er mange som kan skrive under på. Kanskje spesielt Leif.

□ Og neste år er det Amsterdam?

■ Ja, jeg så det.

□ Du stiller opp?

■ Ja, hvis jeg kommer på laget så. Jeg får prøve det, for jeg har spilt ni ganger, og da blir det jo et rundt tall. Men man er aldri sikker på å komme med.

□ Du har møtt verdensmestere og berømtheter etter tur. Hvem vil du si gjorde størst inntrykk?

■ Jeg ble imponert av Fischer fordi han spilte så forferdelig fort. Talj også, jeg husker jeg tapte for Talj i Reykjavik en gang i 17-18 trekk. Gir du de gutta den minste mulighet så er det slutt. Men jeg har jo hatt en del remis mot de der; det er ikke noen umulighet å greie det.

□ Nei... For eksempel mot?

■ Ja, Petrosjan har jeg spilt bare én gang mot, og det ble jo remis. Talj har jeg spilt remis mot et par ganger.

□ Skal vi trekke fram ett enkelt parti som du minnes med særlig stor glede?

(Tenkepausen blir lang.)

■ Partiet mot Ståhlberg er kanskje det mest gjennomførte. Det kulminerte med en ganske fin kombinasjon i den lange diagonalen. Kongen hans kom ut på g6 og ble matt. Det er kanskje det mest helstøpte partiet jeg har spilt.

□ Men hva er innstillingen når en setter seg ned for å spille med Talj eller Fischer?

■ Man vet at man sitter vis a vis en spiller som er bedre enn seg selv. Men for min egen del tror jeg nok jeg vokser med oppgavene - i hvertfall gjorde det dengangen.

□ Hvem er den største gjennomtiden?

■ Ting tyder på at det nesten må være Fischer, i hvertfall i

moderne tid. Men det er mulig at Botvinnik var nesten like god på sitt beste. Han var jo en kolossal spiller.

□ Og hva synes du om nivået i norsk sjakk?

■ Jeg synes nivået i norsk sjakk har vært veldig bra, når man tenker på at sjakkforbundet og sjakkspillere har blitt behandlet som stebarn. Med offentlige myndigheter som i grunnen aldri har kunnet bidra med noe positivt.

□ Er det realistisk å satse på å bli stormester i Norge i dag?

■ Jeg synes forholdene ligger dårlig til rette, og skal én mann greie det, så må han foruten talent ha en jernvilje for å jobbe på egenhånd. En kan bare sammenligne med Øst-Europa - Sovjet f.eks. Hvis Karpov hadde bodd i Norge, så hadde han kanskje ikke vært stormester en gang. Det er faktisk slik. Hans talent er tatt vare på 100%, går jeg utfra.

□ Talent er et omstridt begrep når det gjelder sjakk, hva består et sjakktalent i?

■ Det er ikke lett å svare eksakt. Men jeg tror kanskje at det viktigste av alt er å ha gode nerver, enda så rart det kan høres ut. Hvis man har dårlige nerver, så kan man rett og slett ikke bli noen god sjakkspiller. Dessuten er det jo kombinatorisk evne, men det teller kanskje ikke så mye som strategisk evne. Og så er det evnen til å regne varianter konkret og ikke regne de samme variantene om igjen altfor mange ganger. Prøve å lære seg en effektiv måte å regne varianter på. Man kjemper jo hele tida med klokka. Men jeg vil som jeg sa framheve det med nerverne, for det er undervurdert.

□ Og hvilke råd gir du til sjakkungdom med ambisjoner?

■ Hvis de ikke har noen læremester, så gir jeg det råd å spille gjennom partier av de beste. Det var i hvertfall viktig for meg, men det kan jo være individuelt.

□ Hva med sluttspillteori?

■ Ja, det er klart. Det er det vel nesten ingen som leser i



Norge. Nei, det er et veldig ork, og har man jobb, så er det nesten utelukket. Da får man ikke gjort noe annet enn å jobbe og studere sjakk. Og det er nesten for mye av det gode.

□ Hvilken side av sjakk talentet anser du for å være best utviklet hos deg sjøl?

(Vi noterer kveldens lengste tenkepause.)

■ Jeg tror faktisk at den beste evnen ligger som forsvarsspiller merkelig nok.

□ Og hva består det i?

■ Å øyne faren i tide. Når man ser man begynner å stå nest best, at man tar konsekvensen av det og tar forholdsreglene tidsnok. Det er klart det er lettere å angripe, men man scorer mange poeng på å forsvare seg også - kanskje mer poeng.

□ Hva er det mest tiltrekkende ved sjakkspillet?

■ Kampmomentet som er til stede hele tiden.

□ Og det mest, skal vi si frastøtende?

■ Nei, det er vel i grunnen ikke noe som virker frastøtende

ved sjakkspillet. Det er vel det mest renhårige spillet. Sammenlignet med bridge f.eks., som også er et fint spill. Men der er det jo alltid muligheter for juks.

□ På fallrepet - hvem vinner kandidatturneringen?

■ Det tror jeg blir Kortsjnoj, uten tvil.

□ Og sjansene mot Karpov?

■ Jeg tror Kortsjnoj har bra sjanser der også, hvis han vinner. Hvis det blir en annen er Kortsjnoj, tror jeg Karpov fortsetter som verdensmester. Spasskij kunne kanskje vært den eneste ved siden av, men det ser ikke ut til at han spiller på langt nær så godt som han gjorde for noen år siden. Han har vel hatt problemer han også, og så er han kanskje for flegmatisk.

Kortsjnoj tror jeg har forandret livsstil, sluttet å røyke og begynt å ta mer vare på seg selv, og han er en fantastisk spiller. Fantastisk stil, Kortsjnoj.

□ Har du spilt mot han?

■ Nei, dessverre. Skulle gjerne møtt han en gang.

## To utvalgte partier

Stockholm 1961.

Hvit: Svein Johannesen  
Svart: Gideon Ståhlberg

1.e4 c5 2.Sf3 Sc6 3.Lb5 d6 4.0-0 Ld7 5.Te1 e5 6.c3 Sf6 7.h3 Le7 8.d4 0-0 9.d5 Sb8 10.Lf1 Sa6 - Åpningen har fått et tydelig preg av den lukkede spanske variant. Svarts siste trekk passer imidlertid dårlig inn i systemet. En bedre plan var 10.-Lc8 fulgt av 11.-Sbd7. Deretter Se8, g6, Sg7 og f5. 11.a4 Her var 11.Sxe5 dxe5 12.d6 mulig, men i fortsettelsen med en åpen linje på brettet ville løperparet neppe fått avgjørende betydning. 11.-Sc7 12.b4! Svarts uheldige offiserplasseringer gir hvit sjansen til et overaskende angrep på dronningfløyen. 12.-cxb4 13.cxb4

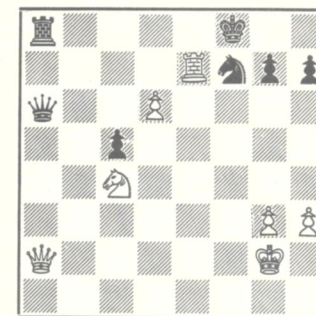
Sa6 14.La3 Tc8 15.Sbd2 De8 Ståhlberg opptreer aktivt, men resultatet er at hvit oppnår et viktig strategisk mål: Erobringen av feltet c4. Det passive 15.-Sb8 var dog lite fristende. 16.b5 Sc5 17.Tc1! Svart skal tvinges til å slå igjen på c5 med en av bøndene. 17.-b6 18.Lxc5 Txc5 19.Txc5 bxc5 20.Sc4 Hvits overlegenhet på dronningfløyen bør rekke til seier, men Ståhlberg forsvarer seg hårdnakket. 20.-Db8 21.Sfd2 Ld8 22.Df3?! Vel så bra var det nærliggende 22.Dc2. 22.-Se8 23.Tb1 f5? Hvit var parat til 24.a5 da Lxb5 strander på 25.a6! og bindingen i b-linjen betyr offiserstap for svart. Han burde allikevel tatt seg tid til 23.-g6 for å kunne slå tilbake på f5 med bonden. Nå erobrer hvit feltet e4 for sin andre springer. 24.exf5 Lxf5 25.Ld3 Lxd3 Men ikke 25.-Ld7? 26.Lxh7+ og slutt. 26.Dxd3 Sf6 27.f3 Sh5 28.Se4 Sf4 29.Dd2 Le7 30.a5 Td8 31.g3! Sh5 31.-Sxh3+ lot seg ikke gjøre



Med svart mot Bobby Fischer i Havannaolympiaden 1966. De to møttes til dyst både i forgruppen og A-finalen - uten at USA avga poeng, men Svein bød likevel vidunderbarnet bra motstand. På annetbord ved siden av spiller Arne Zwaig hvit mot en annen kjent stormester - Robert Byrne.

p.g.a. 32.Kg2 Dc8 33.Th1 og svarts springer er fanget. 32.a6 Tf8 33.Kg2 Sf6 34.b6 Endelig er fribonden et faktum. 34.-axb6 35.Txb6 Da7 36.Da2 Med trusselen 37.Tb7 36.-Ta8 37.Sexd6 Kombinasjonen 37.Tb7? Dxb7 38.Sxf6+ gxf6 39.axb7 Txa2+ 40.Kf1 Ta1+ og 41.-Tb1 gir svart seieren. 37.-Lxd6 38.Txd6 e4 39.fxe4 Sxe4 40.Te6 Sg5 41.Te5 Sf7 42.d6! Avgjørelsen faller i diagonalen a2-f7. 42.-Dxa6? går ikke p.g.a. 43.Dxa6 Txa6 44.Te8 matt, og etter 42.-Sxe5 43.Sxe5+ Kh8 eller 43.-Kf8 avgjør framstøtet 44.d6-

d7. 42.-Kf8 43.Te7! Dxa6



44.Txf7+! Kxf7 45.Se5+ Kf6 46.Sg4+ Svart ga opp da han blir matt i senest fem trekk etter 46.-Kg5 47.Dd5+ Kg6 48.De6+ osv.

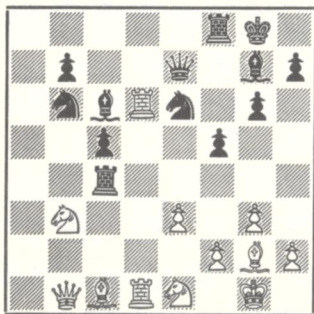
HUSK NORDISK I RAJAMÄKI



OL i Havanna 1966.

Hvit: Miguel Najdorf  
Svart: Svein Johannessen

1.d4 f5 Snarere fortvilelse enn kald beregning. Tidligere i A-finalen hadde jeg nemlig besvart 1.d4 med d7-d5 mot trioen Olafsson, Pachman og Portisch med tre nederlag som resultat. 2.g3 Sf6 3.Lg2 g6 4.b3 Lg7 5.Lb2 0-0 6.Sf3 d6 7.0-0 c6 8.c4 e5 En drastisk, men neppe fullt tilfredsstillende løsning av sentrums-situasjonen. 9.dxe5 Sg4 10.Sbd2 Sxe5 11.Dc2 Sbd7 12.Tad1 De7 13.La3 Sc5 14.b4 Se6 15.b5? Han undervurderer eller overser svarts manøver i det 16. og 17. trekk. Etter det nærliggende 15.Lb2 var hvits stilling å foretrekke. 15.-c5 16.e3 a6! 17.Lc1 Sd7 Et overraskende og sterkt tilbaketog. Springerer skal til b6. 18.a4 axb5 19.cxb5 Eller 19.axb5 Sb6 med fint spill for svart, 19.-d5! Nå var ikke 19.-Sb6 tilrådelig p.g.a. svaret 20.Sc4. 20.Sb3 Txa4 21.Txd5 Sb6 22.Td2 Ld7 Dermed er b-bonden fortapt. 23.Tfd1 Lxb5 24.Td6 Lc6(?) Bedre var straks 24.-Tc4! eventuelt fulgt av 25.-Sa4 med klar gevinststilling. Etter teksttrekket burde Najdorf innlatt seg på 25.Sxc5 Tc4 26.Txe6 Dxc5. Selv om svart har initiativet ville det ha blitt en hard kamp i fortsettelsen. 25.Se1? Tc4 26.Db1



26.-Sd4 Den brutte forbindelsen mellom hvits tårn betyr tap av materiell for hvit. 27.exd4 Dxd6 28.Lf4 De7 29.dxc5 Sa4!? Enklere var 29.-Sc8. 30.Ld6 Df7 31.Lxc6

32.Sa5 Sc3 33.Dc2 Te4 34.Lxf8 Sxd1 35.Dxd1 Lxf8 36.Sxc6? Den argentinske stormester er tydelig ute av balanse etter den uventede motstanden. Teksttrekket koster en offiser, men etter f.eks. 36.Sd3 Dd5 ville kvaliteten i det lange løp blitt avgjørende. 36.-De6 37.Sf3 Dxc6 38.Sg5 Te7 39.Db3+ Kg7 0-1

## JØRGEN SAURÉN

### in memoriam

Det er enkelte få iblant oss som blir legender allerede i levende live. Jørgen Saurén, som døde søndag 6. mars, var en av de få. Han ble medlem av Oslo Schakselskap i 1920, og han hadde således 50 års medlemskap bak seg da han i 1970, i forbindelse med at han fylte 70 år, ble utnevnt til livsvarig medlem av OSS. Jørgen Saurén var en særpreget person - en original, kan man trygt fastslå. Hans daglige tilværelse var preget av rastløshet - alltid på farten i Oslos sentrumsgater, med snadden i munnaven og dokumentmappen under armen, i tjeneste for sitt firma. Men så lenge han ennå hadde helsen i behold, sluttet dagen alltid i OSS. Der hadde han sitt annet hjem, sine venner, sin livsinteresse. Han hadde en bisarr sans for humor, ofte med en slående replikk, isprengt adskillig selvironi. Han oppnådde hedersnavnet "Sjefen" - noe som gikk på hans sentrale posisjon i klubben. Som sjakkspiller var Jørgen Saurén en utpreget naturbegavelse. Det pleide han selv å si med en undertone av humor, men det var sant. Skjønt han kom med i sjakklivet relativt sent, gjorde han seg hurtig gjeldende i fremste rekke. Året 1935 kom til å toppe hans karriere. Da ble han Norgesmester, i kamp med så sterke navn som Oluf Kavlie Jørgensen, Storm Hersest, Arne Krogdahl og Sigurd Heiestad. Så høyt nådde han aldri senere selv om han ofte var å finne på premielistene. Så pass sent som under Nordisk Mesterskap i Oslo i 1955 gikk han til topps i Klasse 1, og i 1959 vant han nest høyeste klasse i Norgesmesterskapet. Han deltok i utallige turneringer i og utenfor sin klubb, som han alltid var en trofast lagspiller for. Med sin pågående angrepsstil var han med rette fryktet av spillere utenfra - han var legendarisk. Den aura av glede som hviler over Jørgen Sauréns minne, er nå blandet med vemod hos alle som fikk lære dette særpregede menneske og denne trofaste sjakkridder å kjenne. Knut Beckman.

# Førsteråden



A B C D E F G H

ORGAN FOR NORGES SJAKKFORBUNDS UNGDOM

NR.1 1977

## VÆRSÅGOD!

Her er Førsteråden, medlemsbladet for Norges Sjakkforbunds Ungdom. Bladet vil komme ut sammen med Norsk Sjakkblad, og vil dessuten sendes til alle medlemmer av NSFU, gjennom det sjakkurs eller den ungdomsgruppe de er med i.

Vi håper at dere som leser bladet vil sende oss kritikk og ros, tegninger og spørsmål, partier og resultater, ja hva som helst uunn-tatt brev bomber.

## Vår løsnings i ungdomssjakken

I disse tider er store ting i ferd med å skje innen det frivillige ungdomsarbeid i Norge. En utvikling er i gang, som etter all sannsynlighet vil føre til at ungdomsorganisasjonene kommer til å bli omtrent likestilte når

Norges Sjakkforbunds Ungdom,  
Førsteråden,  
Dronningensgt.2,  
Oslo 1

Redaksjon: Ole Chr. Moen (ansv.),  
Aleks Semakoff og Tormod Fyri,  
med Norsk Sjakkblads red. som ansvarlig for det "tekniske".

det gjelder økonomisk støtte fra det offentlige.

NSFU er allerede begynt å merke den nye holdning. De siste par årene har vi fått et administrasjonsbidrag fra STUI (Statens Ungdoms- og Idrettskontor) i størrelsesorden kr. 20 000. Tidligere måtte Trygve Waage og hans gode hjelpere drive sitt arbeide uten å ha penger å snakke om i det hele tatt.

For at vi skal få være med i de forskjellige stønadsordninger på det statlige, fylkeskommunale og kommunale plan vil det sannsynligvis kreves av oss at vi har en organisasjon med betalende medlemmer. Dessuten at organisasjonen er demokratisk.

Vårt mål er nå fra neste skoleår å få skolesjakkgrupper og ungdomsgrupper til å støtte opp om NSFU ved å melde seg inn kollektivt. Medlemskontingenten kommer til å settes lavt. Kr. 3 er nevnt. Som vederlag vil vi sende ut medlemsbladet Førsteråden, og vi vil også søke å bidra med annet instruksjonsmateriale. Medlemsskap vil kunne tegnes direkte eller gjennom ungdomskon-sulenten i fylket, men av praktiske årsaker er det samlet medlemsskap fra ungdomsgrupper vi tar sikte på. Medlemsbladene vil sendes til ungdomslederen.

## Full fart i Finnmark

19-20.mars ble det arrangert en skolesjakkturnering mellom skolene fra Kirkenes/Bjørnevatn,





## formannen har ordet

● Norges Sjakkforbunds Ungdomsutvalg besluttet i styremøte den 24. januar 1977 å trykke et medlemsblad på åtte sider, som vil inngå som midtsider i Norsk Sjakkblad, og dessuten bli trykket og distribuert til våre skolesjakkmedlemmer som særtrykk.

● Vi håper at medlemmene og lederne i Norges Sjakkforbunds Ungdom vil gjøre sitt til at vårt medlemsblad blir et blad med allsidig stoff fra vår virksomhet fra Lindesnes til Nordkapp.

● I og med at vi fra høsten går over til å bli en selvstyrt organisasjon med betalende medlemmer ser vi det som meget viktig å kunne by medlemmene noe til gjengjeld for sin kontingent. Først og fremst med et medlemsblad som vil komme ut minst 6 ganger i året, men også ved å utarbeide undervisningsmaterieell eventuelt til utdeling sammen med bladet.

● Jeg vil på vegne av Norges Sjakkforbunds Ungdomsutvalg få takke Norges Sjakkforbunds styre og Norsk Sjakkblads redaksjon for velvillig støtte til prosjektet, og ønske redaksjonskomiteen hell og lykke i sitt arbeide med "FØRSTERADEN".

Trygve Waage  
formann.

Vadsø og Vardø. Kirkenes Sjakklubb sto som arrangør med Karl Arthur Larsen og Karl Hojem som turneringsledere. Hele 42 elever hadde møtt fram, og det ble spilt 7 runder etter Monrad-system med 20 minutters partier. På resultatlistene angir tallet

i parantes plasseringen totalt i turneringen.

9.klasse: 1.(4) Leif M. Kofoed, Vardø 5½ 8.klasse: 1.(11) Kjetil Henninen, Bjørnevatn 4 2.(12) Tor Henrik Emanuelsen, Bjørnevatn 4 7.klasse: 1.(1) Brede Sæther, Kirkenes 6 2.(13)

Norges Sjakkforbunds Ungdom  
Formann: Trygve Waage, Åsengt. 4D, Oslo 4. Tlf. privat (02) 15 47 39.  
Postgiro: 2037349 Bankgiro: 1609.28.39404

Kasserer: Arne Andersen, Fr. Solliesgt. 32, 1500 Moss.

Egil Johansen, Vadsø 4 6.kl: 1.(16) Perry Dahl, Vardø 4 2.(17) Kurt Vidar Coucheron, Kirkenes 4 5.kl: 1.(2) Willy Selifors, Kirkenes 6 2.(3) Ulf Eirik Larsen, Kirkenes 5½ 3.(5) Lars Arne Oldernes, Vadsø 5 4.(6) Henry Bjørnstad, Bjørnevatn 5 5.(7) Terje Dahl, Vardø 5 4.kl: 1.(14) Pål Dagenborg, Kirkenes 4 3.kl: 1.(8) Timo Eggesvik, Vardø 5 2.(9) Øystein Fløtten, Bjørnevatn 4½ 2.kl: 1.(10) Bjørn Fløtten, Bjørnevatn 4½ 2.(23) Jørgen Sjønes, Vadsø 3½ 1.kl: 1.(35) Rolf Lasse Nilsen, Kirkenes 2½  
Pokalen fra Finnmark Sjakkregion til beste barneskolelag gikk til Kirkenes/Bjørnevatn.

Olaf Skaslien melder at Alta Sjakklubb har fått igang skolesjakk ved tre skoler - Bossekop, Elvebakken og Komsa.

## Lagmesterskap i Bergen og Oslo

Deltagelsen i kretsmesterskapene for lag tyder på god skolesjakkaktivitet i våre to største byer. Mesterskapene gjaldt som vanlig som uttagning til NM.

### Bergen og Omegn:

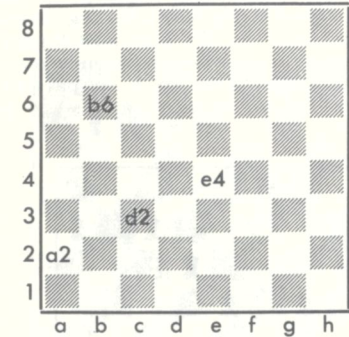
Barneskolen: 1.Kleppestø 2.Holen (12 lag)  
Ungdomsskolen: 1.Rothaugen 2.Nygaard (12 lag)  
Videregående: 1.Laksevåg gymnas 4½ 2.Fana gymnas 4 (6 lag)

### Oslo og Omegn:

1-4.klasse: 1.Oppsal 32½ 2.Ullevål 30½ 3.Nordstrand  
1-6.klasse: 1.Oppsal I 37½ 2.Jar I 31½ 3.Veitvet I 30½ 4.Ullevål I og Vette 29 6.Nordstrand I og Høybråten 28½ 8.Korsvoll 27½ 9.Voksen og Munke-rud I 26½ (30 lag)  
Ungdomsskolen: 1.Veitvet 2.Risenga 3.Nordseter  
Videregående: 1.Ulslrud gymnas 2.Berg gymnas

## Er det gresk?

Alle du kjenner har vel et navn. Slik er det også med rutene på sjakkbrettet. Hver enkelt rute har sitt navn.



Rundt sjakkbrettet ser du at det står bokstaver og tall. Vil du finne ut hva en rute heter, tegner du to streker fra den, en ut til siden og en ned til bunnen på brettet. Setter du bokstaven først og tallet etter, har du navnet på ruten. Jeg har satt navnet på noen av rutene, en har fått galt navn. Hvilken? Når vi skriver et sjakktrekk, forkorter vi navnet på brikken, slik at vi bare skriver forbokstaven. Husk på at hest kalles springer = S. For bonde bruker vi ingen bokstav. Tegnet for kort rokade er 0-0 og for lang rokade 0-0-0. Vi skriver ruten brikken kommer fra og ruten den går til. Når en brikke slår en annen, skriver vi x, for eksempel Sf3xe5, som er "springer f3 slår e5".

Her er et kort sjakkparti:

1.e2-e4 e7-e5  
2.Sg1-f3 Sb8-c6  
3.lf1-c4 Sc6-e7  
4.Sf3xe5 d7-d6  
5.Lc4xf7 sjakk matt.

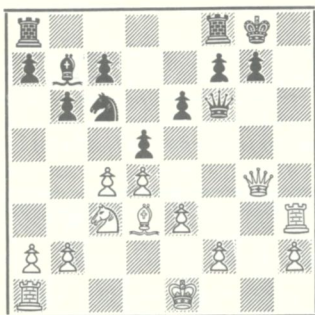
Du ser at trekkene til hvit skrives først. Det er jo hvit som begynner. På tallet foran ser du hvor mange trekk som er gjort.







for partiet, men så det ikke. Gjør du?



Det riktige ville vært: 20.Ld3-h7+ Kg8-h8 21.Lh7-g6+ Kh8-g8 22.Th3-h8+ Kg8xh8 23.Dg4-h5+ Kh8-g8 24.Dh5-h7matt.

## Vestfold-nytt

Individuelt KM for Vestfold samlet ialt 114 ungdommer til dyst i Sandefjord. Turneringsledere

var Kjell A. Hanstad og Tom Jacobsen.  
Barneskolen: 1.Vidar Johansen, Haukerød 6½ 2.Jan Idar Flått, Vestskogen 6½ 3.Jarle Nordkvelle, Kvelde 5½ 4.Magnus Tovås, Hvarnes 5 5.Morten Gundersen, Mosserød 5 6.Per Sperre, Jareteigen 5  
Ungdomsskolen: 1.Tor Roverud, Tjølling 5 2.Henrik Dvergsdal, Kvelde 4 3.Erik Høivold, Ore-rønningen 4 4.Thorleif Müller, Borgheim 4 5.Øystein Lie, Hedrum 4 6.Harald Gaupen, Hedrum 4  
Videregående: 1.Jan E. Evensen, Sandefjord gymnas 4½ 2.Hans Chr. Larsen, Sandefjord handelskole 3½ 3.Einar Bråthen, Horten yrkesskole 3

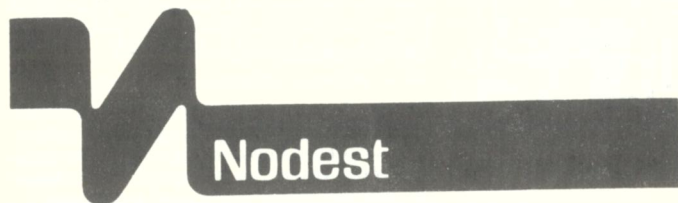
Lagmesterskapene gjaldt kvalifisering til NM, og også her var deltagelsen bra.

Barneskolen: 1.Kvelde (Hedrum) 10 2.Mosserød (Sandefjord) 9 3.Husvik (Nøtterøy) 8 (11 lag)  
Ungdomsskolen: 1.Hedrum 10 2.Presterød (Sem) 9 3.Varden (Sandefjord) 7 (10 lag)

## Landets mest vannavvisende langtidsbeis

# BUTINOX

Få nytt stort fargekart hos fargehandleren



## NSFU's UNGDOMS-KONSULENTER

Et av organisasjonens viktigste ledd utgjøres av ungdomskonsulentene. Ungdomskonsulentene er utnevnt av NSFU og virker som kontaktperson i hvert enkelt fylke, samtidig som han gjerne organiserer skolesjakkarbeidet i fylket.

Lista ser slik ut:

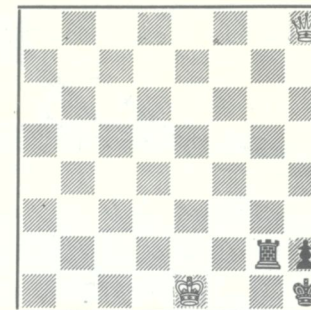
FINNMARK: Kjell Johannessen, Boks 278, 9601 Hammerfest  
ØST-FINNMARK: Karl Arthur Larsen, Boks 180, 9912 Hesseng  
TROMS: Wiggo H. Eilertsen, Boks 862, 9001 Tromsø  
NORDLAND: Edmund Forselv, Boks 521, 8501 Narvik  
NORD-TRØNDELAGE: Arne O. Trana, Skolegt. 31B, 7700 Steinkjer  
SØR-TRØNDELAGE: Arnold J. Eikrem, Boks 795, 7001 Trondheim  
MØRE OG ROMSDAL: Øystein Sande, Boks 188, 6101 Volda  
SOGN OG FJORDANE: Øystein Hjertenes, Eikedalen, Krokane, 6900 Florø  
BERGEN OG OMEGN: Oluf Kavlie-Jørgensen, Storetvedtv 51, 5032 Minde  
ROGALAND: Ivbjørn Nimki, Hagavn.14, 9000 Tromsø  
VEST-AGDER: John Torkelsen, Kuhlmsvn 81, 4600 Kristiansand S  
AUST-AGDER: Jan Erik Lund, Røylen 15B, 4950 Risør  
TELEMARK: Fritz Brastein, Bamblevn. 59, 3700 Skien  
VESTFOLD: William Wendel, Bjerkevn. 3b, 3290 Stavern  
BUSKERUD: Anders Hauge, Lammersgt. 9, 3000 Drammen  
HEDMARK/OPPLAND: Jarle M. Urdal, Catinka Guldbergsv 15b, 2600 Lillehammer  
AKERSHUS: Per Bjørn Bakke, Åsleia, 2080 Eidsvoll  
ØSTFOLD: Freddy Aamodt, Kirkeng, 1892 Degernes  
OSLO: Tormod Fyri, Hovsetervn 36a, Oslo 7

De fleste av disse konsulentene arbeider meget aktivt for skolesjakkens fremme. Men de trenger all mulig støtte på lokalplanet. Gi dem det!

## Er du en GULL-GUTT?

Fra det danske teknikkefte til gullmerket henter vi denne oppgaven som vi har kalt gulltrappen. Navnet kan hjelpe deg til å finne løsningen?

Matt i 12 trekk:



Når ikke noe annet er nevnt, er det alltid hvit som er i trekket i en sjakkoppgave. Løsning nedenfor.

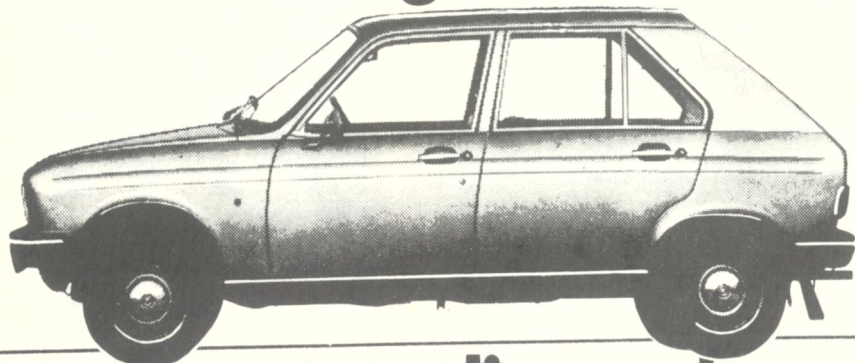
Løsning: 1.Dh8-a8 Kh1-g1 2.Da8-a7+ Kg1-h1 3.Da7-b7 Kh1-g1 4.Db7-b6+ Kg1-h1 5.Db6-c6 Kh1-g1 6.Dc6-c5+ Kg1-h1 7.Dc5-d5 Kh1-g1 8.Dd5-d4+ Kg1-h1 9.Dd4-e4 Kh1-g1 10.De4-e3+ Kg1-h1 11.De3-f3 Kh1-g1 12.Df3-f1+ matt.

Norgesmesterskapene i lagsjakk for ungdomsskoler og videregående skoler ble spilt på Rygge Hotell ved Moss 15-17 april. NM-titlene gikk til Høyland ungdomsskole og Hetland gymnas - begge fra skolesjakkfylket Rogaland.  
Barneskolemesterskapet derimot, gikk for sjette gang til Oppsal skole, Oslo med laglederen Rolf B. Solheim. Dette mesterskapet ble avholdt på Karmøy i Rogaland.

I neste nummer av Førsteraden kommer det atskillig mer om alle tre mesterskapene.



# Nå er hundreogfire ute!



## PEUGEOT-litt overlegen

BERTEL O. STEEN <sup>A/S</sup>

avd. Parkveien 27/31, Oslo 3, tlf. 46 18 85  
 avd. Wdm. Thranesgt. 84 B, Oslo 1, tlf. 38 12 80  
 avd. Strømsvn. 7, Skårer, tlf. 70 37 00  
 avd. Kolsås, Brynsvn. 132, tlf. 13 17 43



### as Administrativ databehandling

Akersgaten 47 - Oslo 1  
 Tlf. 33 70 58

## HASTINGS 1976/77

Hastings er en engelsk kanalby med tradisjoner helt fra 1066, men i særdeleshet fra årsskiftet 1920/21. Da ble den første jule/nyttårssjakkturneringen arrangert, og denne har siden etablert seg som en av verdens fremste årlige turneringer. Lista over førstepremievinnerne er et gedigent stykke sjakkhistorie med verdensmestere i rad og rekke. Blant dobbeltvinnerne er Aljechin, Euwe, Botvinnik og Talj, men flest seire har Gligorić - hele fem.

Turneringen har naturligvis ikke vært noen alminnelig plaskedam for nordmenn, men avdøde IM Olaf Barda fikk delta i 1949/50. Det ble en 7.plass blant 10 (3½p) og bl.a. remiser med turneringsvinneren Szabo (Ungarn), Euwe og Evans.

Nå i den 52. "Hastings Chess Congress" var det igjen en nordmann i feltet, Arne Zwaig, som reiste på nokså kort varsel. Stormestergruppen ("Premiér") kom til å bestå av 15 spillere hvorav 9 stormestere. Den desiderte verdenseliten manglet, nærmest kom russerne Smyslov (ex VM) og Romanisjin (gryende superstjerne?). Stormesterkravet på 9 poeng var naturligvis Zwaigs egentlige mål, selv om det alltid henger høyt. Dessverre startet han uheldig ved

å sette bort en god stilling i tidsnød mot Romanisjin (det lå ellers noe stort i lufta), men etter påfølgende seire mot Whiteley og Vukcević var situasjonen likevel ikke så dystre. I fjerde runde fikk Smyslov servert den "norske varianten" i spansk, og den besto som så ofte før sin prøve. Remis.

Det som satte en stopper for stormesterplanene var nok tapet mot Tarjan i 7.runde, hvor Zwaig bukket bort et tårnsluttspill som var remis. Etter det ble resultatene mer "ordinære", men både mot Rumens og Damjanović vant han bonde uten å lykkes i å realisere fordelene. Mer eller mindre overspilt ble han bare i nest siste runde mot Miles etter en feil i åpningen.

I rapporten til NSF konkluderer Zwaig med at han ikke kan si seg særlig fornøyd med sitt eget spill, som var svært vekslende.

Oleg Romanisjin (25) sto i en særklasse i turneringen og dokumenterte at han trolig blir å regne med i neste kvalifiseringsrunde om verdensmesterskapet. Israeleren Shimon Kagan overrasket stort og kunne i de siste rundene trygge stormesterinntegning og annenplass, mens Romanisjin på sin side avsluttet kraftfullt, Selv i siste runde av slo han et remistilbud fra Damjanović og tok hele poenget.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	
1 GM O.Romanisjin SOV 2595	■	0	1	1/2	1	1	1	1/2	1/2	1	1	1	1	1	1	11 1/2
2 IM S.Kagan ISR 2440	1	■	0	1/2	1	1	0	1/2	1	1	1	1/2	1	1/2	1/2	9 1/2
3 GM J.Tarjan USA 2495	0	1	■	1/2	1/2	1/2	1	1/2	1	1	1/2	1	1/2	1/2	1	9
4 GM A.Adorjan UNG 2530	1/2	1/2	1/2	■	1	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1	8
5 GM V.Smyslov SOV 2595	0	1/2	1/2	1/2	■	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1	8
6 GM A.Miles ENG 2555	0	0	1/2	1/2	0	1/2	■	1/2	1	1	1	1	0	1	1/2	7 1/2
7 GM M.Damjanović JUG 2430	0	1	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	■	0	1/2	1/2	1/2	0	1	1/2	6 1/2
8 GM I.Faragó UNG 2500	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	■	1	1	1	1/2	1/2	1	6 1/2
9 M.Vukcević USA 2470	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	■	0	1	1	1	1/2	6 1/2
10 IM A.Zwaig NOR 2450	0	0	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	■	1	1	1	1/2	6 1/2
11 IM J.Kaplan USA 2445	0	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	■	1	1	1/2	5 1/2
12 A.Whiteley ENG 2395	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	■	1	1/2	5 1/2
13 D.Rumens ENG 2270	0	0	1/2	1/2	1/2	0	1	1	1	1/2	1/2	0	■	0	1/2	5
14 GM Y.Kraidman ISR 2475	0	1/2	1/2	1/2	1/2	0	0	0	0	1/2	1/2	1/2	1/2	■	1/2	5
15 S.Webb ENG 2430	0	0	0	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	■	4 1/2

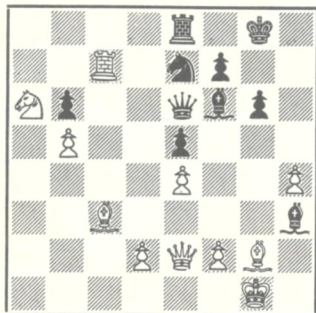


## Kunstverket som gikk i stykker

Hvit: Arne Zwaig

Svart: Oleg Romanisjin, Sovjet

1.g3 Sf6 2.Lg2 e5 3.c4 d5 4.cxd5  
Sxd5 5.Sc3 Se7 6.Sf3 Sbc6 7.b4 a6  
8.0-0 g6 9.a4 Lg7 10.La3 0-0 11.  
b5 Sd4 12.e3 Sxf3+ 13.Dxf3 Te8  
14.De2 h5 15.h3 Ta7 16.Tfc1 Lf5  
17.Se4 axb5 18.axb5 Dd7 19.Sc5  
Dc8 20.Lb2 Txa1 21.Lxa1 b6 22.Sa6  
Lxh3 23.Txc7 Df5 24.e4 De6 25.Lc3  
h4 26.gxh4 Lf6



27.Tc6 Sxc6 28.Sc7 De7 29.Sxe8  
Dxe8 30.Lxh3 Sa7 31.Lf1 Lxh4 32.  
f4 Lf6 33.Dc4 Lg7 34.fxe5 Lxe5  
35.d4 Lf4 36.Dd5 Dc8 37.Lg2 Dxc3  
38.Da8+ Sc8 39.e5 Dxd4+ 40.Kf1  
Dc4+ 41.Kf2 Kg7 0-1

## Den norske varianten

- nok en gang

Zwaig kommer på offensiven i sin spesialvariant, og i sluttstillingen har vi inntrykk av at han står noe bedre.

Hvit: Vasilij Smyslov, Sovjet

Svart: Arne Zwaig

1.e4 e5 2.Sf3 Sc6 3.Lb5 a6 4.La4  
b5 5.Lb3 Sa5 6.0-0 d6 7.d4 f6 8.  
c4 Le6 9.cxb5 Sxb3 10.axb3 axb5  
11.Txa8 Dxa8 12.Dd3 c6 13.Le3  
Se7 14.dxe5 dxe5 15.Sh4 Dc8 16.  
Tc1 g5 17.Sf3 Sg6 18.Dc2 Le7 19.  
Sbd2 Kf7 20.Sf1 g4 21.Se1 f5 22.  
exf5 Lxf5 23.Dxc6 Dxc6 24.Txc6  
Td8 25.Sg3 Le6 26.f3 Td1 27.Kf2  
Sf4 28.fxg4 Lxg4 29.Sf3 Lxf3 30.  
Kxf3 Sd5 31.Lf2 Td2 32.Lc5  $\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$

I 3.runde fikk vår mann til en morsom avslutning.

Hvit: Arne Zwaig

Svart: Dr. Milan Vukcević, USA

1.g3 g6 2.Lg2 Lg7 3.c4 e5 4.Sc3  
Se7 5.e4 0-0 6.d3 Sbc6 7.Sge2 Sd4  
8.Sxd4 exd4 9.Se2 f5 10.exf5 Sxf5  
11.0-0 d6 12.Sf4 c6 13.b4 Le5 14.  
Sh3 Ld7 15.Tb1 a6 16.Te1 Kh8 17.  
Tb2 b5 18.Lf4 Lf6 19.c5 a5 20.  
cxd6 axb4 21.Dc1 Ta3 22.Ld2 Txd3  
23.Lxb4 Sh4 24.gxh4 Lxh3 25.Dxc6  
Ld7 26.Dc7 Lxh4 27.Tbe2 Tc3 28.  
Lxc3 dxc3 29.Dxc3+ Lf6 30.Dc7 Ld4  
31.Td1 Lg4 32.Txd4 Lxe2 33.Tf4  
Te8 34.Dc3+ 1-0

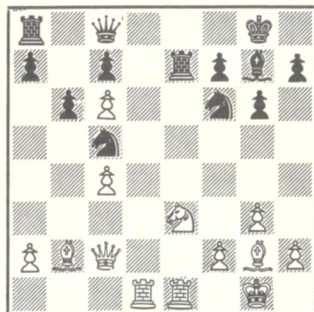


I 9.runde spilte juniorverdensmesteren fra 1967 heller svakt i åpningen. Straffen uteble ikke.

Hvit: Arne Zwaig

Svart: Julio Kaplan, USA

1.g3 d5 2.Sf3 g6 3.c4 dxc4 4.Sa3  
c3 5.bxc3 Lg7 6.Lg2 Sf6 7.0-0 0-0  
8.Lb2 Sfd7 9.Dc2 Sc6 10.d4 Sf6  
11.e4 e6 12.Tad1 b6 13.Tfe1 Lb7  
14.Sc4 Dc8 15.d5 exd5 16.exd5 Sb8  
17.Se3 Sbd7 18.Sd4 Sc5 19.c4 Te8  
20.Sc6 Lxc6 21.dxc6 Te7



22.Lxf6 Lxf6 23.Sd5 Txe1+ 24.Txe1  
Kg7 25.Sxf6 Kxf6 26.Dc3+ Kg5 27.  
Dg7 Df8 28.h4+ Kg4 29.Dd4+ Kh5  
30.Df4 1-0

## STØTT SJAKKENS VENNER

Boks 795, 7001 Trondheim  
Bankgiro: 8601.2060647.

**«Lole 5»**  
**Musikalsk opplevelse**

Opplev jugoslavisk, gresk, russisk, ungarsk og rumensk sang og musikk på sitt beste. Vårt kjøkken står — som alltid — til tjeneste med sin gode mat. «Opplev Romani Tar's spesielle atmosfære».

Åpent fra kl. 15.00. Orkester fra kl. 19.  
Dansebar åpen til 02.00.

**ROMANI TAR**

Pilestredet 17, tlf. 11 03 34.

## DnC's nye Lønnskonto med lån eller kjøpekreditt er så bra at du ikke behøver å vandre fra bank til bank.

Med Lønnskonto i DnC kan du velge mellom lønnskontoen på opptil 2 x månedslønnen eller fast kreditt på inntil kr. 6.000,-. Begge deler uten sikkerhet. Be om Lønnskontobrosjyren neste gang du er i banken.



Alt-på-ett-sted  
**DnC**  
-det holder



Knut J. Helmers:

## Partier fra Junior-VM

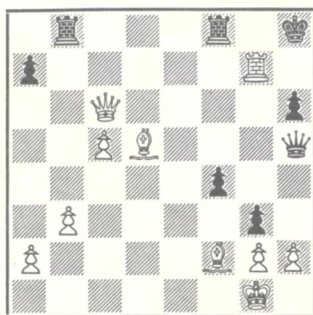
Hvit: Mark Diesen, USA  
Svart: Harry Schüssler, Sverige

1.e4 g6 2.d4 Lg7 3.Sf3 d6 4.Le2 Sf6 5.Sc3 0-0 6.0-0 Sbd7 7.Lf4 7.e5 er bedre. 7.-Sh5? Her gir 7.-c6! svart godt spill, se først del av teoriartikkelen i NSb om Pir6. 8.Lg5! h6 9.Le3 e5 10. Dd2 Kh7 11.Tfd1 11.Tad1 er også mulig. 11.-De7? Påny et dårlig trekk, sant nok i elendig stilling! 12.dxe5! Hvit har vinststilling. 12.-dxe5 13.Sd5 Dd8 14.Da5! b6 15.Da4 15.Dc3! c5 16. Lb5! er også godt. 15.-c5 16. La6 16.Lb5! 16.-Lxa6 17.Dxa6 Sdf6 18.Sxf6+ Dxf6 19.Td7 Dc6 20. Db7! Db5 20.-Dxb7 21.Txb7 gir svart et tapt sluttspill. 21.b3 Tad8 22.Txd8! Txd8 23.Dxf7 De2 24.h3 Dxc2 25.Te1!! Sf6 26.Dxa7 Sxe4 27.Dxb6 Td1 28.Txd1 Dxd1+ 29.Kh2 Dc2 30.a4 Sxf2 31.Dxc5 Dxc5 32.Lxc5 +- og stormester Kavalek hadde en lett oppgave, da han analyserte hengespillet til gevinst for Diesen. 1-0

Hvit: Lubomir Ftacnik, Tsjekkosl.  
Svart: Krum Georgiev, Bulgaria

1.d4 Sf6 2.c4 g6 3.Sc3 Lg7 4.e4 d6 5.Le2 0-0 6.Sf3 e5 7.0-0 Sc6! 8.d5 Se7 9.Ld2! En av hvits absolutt beste varianter mot kongein-disk, best ernå 9.-Sh5. 9.-Se8!? 10.Tc1 f5 11.Sg5! Tajmanov spilte 11.Db3!? mot Fischer - og tapte. 11.-h6?! Tvilksomt, bedre er 11.-Sf6 eller 11.-Kh8, men hvit står naturligvis godt også da. 12.Se6 Lxe6 13.dxe6 Dc8 14.Db3! c6 Med planen Se8-c7xe6. 15.f4! Energisk og godt. 15.-exf4 16.Lxf4 g5 17. Lg3! f4 18.Lf2 Dxe6 19.Dxb7 Sf6 20.c5! Svarts stilling er nå gjennom råtten. 20.-d5 21.exd5 Sxd5 22.Sxd5 Sxd5 23.Lc4 Tab8 24.Tce1!! Et kjempetrekk! Tårnet må slås. 24.-Dxe1 25.Dxc6 De7 26. Te1! Dd8 Tvunget. 27.b3! Kh8 28. Lxd5 g4 På 28.-Te8!? følger f.eks 29.Txe8+ Dxe8 30.Dxe8+ med vinststilling for hvit. 29.Te6! Truer

Txh6+! 29.-Dg5 30.Tg6 Dh5 31. Txg7! g3! På 31.-Kxg7 følger 32. Ld4+.

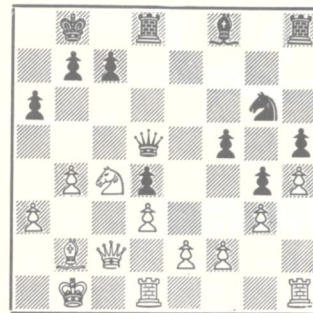


32.Tg8+!! Fantastisk! 1-0  
F.eks: 32.-Txg8 33.Ld4+ Tg7 34. Lxg7 Kxg7 35.Dc7+ Kf6 36.Dxf4+ Kg7 37.Dxg3+ fulgt av Dxb8. Som før sagt var Ftacnik etter min mening turneringens beste spiller, dette partiet kan anføres som en av grunnene.

Hvit: Knut J. Helmers  
Svart: Leonidas Kokkinos, Hellas

1.g3 e5 2.Lg2 d5 3.d3 Le6 4.c3! Dd7 5.Sd2 f6 6.Sgf3 Sc6 6.-Lh3? er en feil pga 7.Lxh3 Dxb3 8.Db3! og hvit vinner bonde. 7.b4! Dette framstøtet er først nå godt, da et eventuelt b4-b5 truer Sc6. 7.-a6?! Tvilksomt. 8.Lb2!? 8.a4, 8. Dc2, 8.Tb1 og 8.Sb3 kan også spilles. 8.-g5 9.Dc2 h5 10.h3! Svart truet 10.-h4 11.gxh4 g4! hvoretter hvits h-bonde ville vært svak. En annen mulighet for hvit er 10.h4!? g4 11.Sh2, men hesten står passivt - uklart spill. 10.-Sge7 11.Sb3! Truer Sc5. 11.-Sg6 12.h4! g4 13.Sfd2 Dette var poenget med 10. trekk. Hesten står adskillig bedre på d2 enn på h2. Hvit truer nå e2-e4. 13.-f5! 14.a3! Dekker b-bonden så c-bonden kan rykke frem og angripe svarts sentrum. 14.e4 var dårlig pga dxe4! 15.dxe4 f4! 14.-0-0-0 15.c4 dxc4 16.Sxc4 16.dxc4 er også godt. 16.-Ld5? 17.Lxd5! Nå begynner hans hvite felter å se mistenkelig svake ut. 17.-Dxd5 18.0-0-0! Kb8 18.-Sd4? 19. Sxd4 med truselen Sb6+ og Sxd5. 19.Kb1! Et uhyggelig sterkt

trekk, hvit truer nå både d3-d4 og e2-e4. 19.-Sd4! 20.Sxd4 exd4



21.e4! Dd7! 22.The1 Lg7 23.exf5 Dxf5 24.Te4! Thf8 25.Td2 Td5  
Først nå så min motstander hvor snedig 21.e2-e4 var. Poenget er

## Juniorverdensmesterne

1951-76

### - og Norges plasseringer

1951	Boris Ivkov, Jugoslavia (14.Arnold J. Eikrem, N)
1953	Oscar Panno, Argentina (19.Yngvar Barda, N)
1955	Boris Spasskij, Sovjet (10.Svein Johannessen, N)
1957	William Lombardy, USA
1959	Carlos Bielicki, Argentina (13.Ragnar Hoen, N)
1961	Bruno Parma, Jugoslavia (8.Arne V. Gulbrandsen, N)
1963	Florin Gheorghiu, Romania (8.Arne Zwaig, N)
1965	Bojan Kuřajica, Jugoslavia (4.Arne Zwaig, N)
1967	Julio Kaplan, Puerto Rico (9.Terje Wibe, N)
1969	Anatolij Karpov, Sovjet (17.Leif Øgaard, N)
1971	Werner Hug, Sveits (9.Leif Øgaard, N)
1973	Aleksander Beljavskij, Sov. (31.Aleks Semakoff, N)
1974	Anthony Miles, England
1975	Valerij Tsjekhov, Sovjet (18-20.Ole Scott Knudsen, N)
1976	Mark Diesen, USA (18-23.Knut J. Helmers, N)

at han ikke kan hindre hvit i å ta e-linja ved å trykke på f-bonden, f.eks. 25.-Tde8 26.Te2 Txe4 27.Txe4! Dxf2 28.Te8+! Ka7 29. Dxf2 Txf2 30.Tg8!! (poenget) Tf7 31.Txg7 Txg7 32.Lxd4+ fulgt av Lxg7 og vinner. 26.Tde2 Df7 27. Sa5! For bl.a. å angripe svarts d-bonde - fra b3. 27.-Dd7 28. Sb3 b6? Et heslig trekk. 29.Dc4 Med vinststilling. 29.-Tdf5 30. Lxd4 Lxd4 31.Sxd4 Txf2 32.Txf2 Txf2 33.Dxa6 Begge var nå i tidsnød. 33.-Tf1+ 34.Kc2 Tf8 35.b5? 35.Sb5 er visst bedre. 35.-Tf2+ 36.Kc3 Tf6 37.Kd2 Han skal bl.a. passe på at det hvite tårnet ikke kommer til a4! 37.-Tf2+ 38.Kc3 Tf6 39.Sc6+ Txc6 40.bxc6 Dxc6+ 41.Kd2! Hemmelig trekk - og et meget godt sådant. 41.-Sxh4?? 42. gxh4 g3 43.Dc4 og hvit vant. Kokkinos hadde kun sett 43.Da4?? Dxa4! og vinner, men stillingen var selvfølgelig tapt også uten bukken i det 41. trekk. 1-0

## Kommunikasjonen

har ikke stanset opp, om noen skulle tro det. Men plassmangelen har denne gang vært verre enn værst, og spalten har dessverre måttet stå over til neste nummer. Samme skjebne har rammet postsjakkspalten. Men vi kommer sterkere igjen. Følg med.

Forts. fra side 17  
gått etter endt spill.  
Det sier seg selv at man ikke kan benytte den vanlige poengberegningen. Jeg har derfor satt opp et system for sluttspillturneringer. Deltagerne spiller stillingene både som hvit og svart. Det er om å gjøre å vinne (respektive oppnå remis) ved færrest mulig trekk. Dette forutsetter at det spilles til "the bitter end".  
Turneringsledere utover landet utfordres til å prøve systemet samt komme med kommentarer og kritikk. (Det siste fortrinnsvis etter utprøving)  
(Av plasshensyn må vi be interesserte kontakte redaksjonen for å få tilsendt Turneringsregler og -tabeller. Red.)





**Osteria Italiana**

Kirkeveien 51.

OSLO

Dans hver aften  
Bordbestilling — Sluttede selskaper  
Tlf. 69 05 22

Rimelige studentfly til LONDON  
og spesialpriser for studerende  
på UNISOL er noen av våre  
spesialtilbud.

Det lønner seg å spørre oss.

**UNIVERSITETENES REISEBYRÅ**

Blindern	Parkvn. 1	N.T.H.	Ås	Stavanger
Oslo 3	5000 Bergen	7034 Trondheim	1430 Ås	Studiesentret
Tlf. (02) 466880	Tlf. (05) 233190	Tlf. (075) 30100	Tlf. (02) 941120	Ullandhaug
				Tlf. (045) 57060

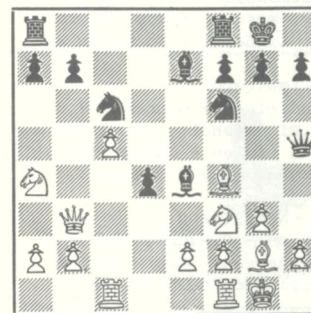
Oraklet har talt

## Og føljetongen om Tarrasch-varianten fortsetter

Forleden utkom tredje bind av Informators gedigne Åpningsencyclopedia. Det tar for seg dronning-gambit og Grünfeldindisk i full bredde, dvs. så langt som sjakk-åpningenes vitenskap var kommet ved redaksjonens avslutning (Beograd 1977). Verdens ypperste elite, med Karpov i spissen, er medarbeidere.

Det første vi ville vite var om teoribibelen nevner André Bjerkes forslag i Tarraschvarianten i dronninggambit (s.42 i NSb 6/76).

Etter trekkene 1.d4 d5 2.c4 e6 3.Sc3 c5 4.cxd5 exd5 5.Sf3 Sc6 6.g3 Sf6 7.Lg2 Le7 8.O-O 0-0 9.dxc5 d4 10.Sa4 Lf5 11.Lf4 Le4 12.Tc1 Dd5 13.Db3 Dh5 har vi flg. stilling:



I "Slawisch bis Reti" (Berlin 1974) foreslår her Tajmanov 14. Se1, som han mener sikrer hvit de beste sjansene. Her forsøker så Bjerke 14.-d3!?

Alt tyder på at både ideen og trekket er utmerket, men det er bare det at tanken er tenkt tidligere: Nyheten var likevel ingen nyhet.

Encyclopediaen gir trekket utropstegn (Bent Larsen har skrevet avsnittet) og henviser til to partier:

I. (14.Se1 d3!) 15.Sf3 dxe2 16.



André Bjerke, dikter og sjakkspiller, finner fremdeles trekk, men denne gang var han ikke først.

Tfe1 Tad8 17.Ld6 b5! og svart vinner (18.Sc3 Lxf3). Dette skal være et postsjakkparti Zerpe - Svensson 1973.

II. 15.exd3 Sd4 16.dxe4 Sxb3 17.axb3 g5 18.Ld2 Tad8 19.La5 Td7 20.b4 Tc8 21.Sc3 (Hort - Tatai, Madonna di Campiglio 1974) og her skal iflg. Ivkov 21.-g4 gi svart fordel (♣).

Dronningofferet 16.dxe4 i var.II var sikkert tungt å svelge for mange, men Hort innså nok rett og slett at den hvite stillingen ikke er bedre. På 16.Dd1 følger nemlig 16.-Se2+ 17.Kh1 Sg4! med sluttakkordene A) 18.h3 Dxb3+ matt eller B) 18.h4 Lxh4 og matt i neste.

Men dermed er det ikke sagt at Tarraschvarianten er rehabilitert. Sjakk er ikke så lett. Verden går raskt videre, og nå er det 14.h3! som har tatt plass i "hovedvarianten". Men det merkelige er at det er et gammelt parti som refereres, - Peterson - Koblenz, SSSR 1964: 14.-Ld5 15.Dxb7 Se4 16.g4 Dg6 17.Sxd4 Tfe8 18.Sf5 h5 19.f3 hxg4 20.fxg4 Tad8

Forts. side 41



## NM for klubber/lag 1977

# Favorittene henger med

De store sensasjonene har uteblitt i de to første rundene av årets NM for lag. Det mest overraskende så langt var at sporveisklubben "Fnatt" fra Oslo eliminerte Tønsberg - finalist i 1973. Det forklarer en del at Tønsberg stilte redusert uten Sverre Heim, Ernst Rojahn og Pål Ole Liabøtrø. I tillegg har "Fnatt" relativt sterke spillere på de to første bordene, og det er gjerne nok. Derimot ble det ikke uventet full trikkekestans i Bergen i 2. runde, da laget også manglet en konduktør, Arne Danielsen.

Vi merker oss også at Florø og Stabekk slet tungt for å vinne mot henholdsvis Molde og Eidsvoll. Fjorårsfinalisten Fredrikstad vant med minst mulige sifre over Drammen Sjakklubb, nemlig 2-2 og seier på førstebord. Men det var også ansett som en åpen kamp. I 2. runde var Fredrikstad sjanseløse mot OSS, og det hadde de vel også vært med Ofstad og Ola Pedersen på plass. Fjorårsmesteren Fischer har walk over til finalen, som spilles med fire lag ei helg rundt månedskiftet mai-juni, antagelig i Oslo.

### 1. runde:

Florø - Molde	2½-1½
Ø.Hjertenes - Harald Isachsen	½-½
Per Kjølraug - Per Nygård	½-½
Bjarte Sindre - Idar Tolås	½-½
Frøde Klokkernes-Øivind Brunvoll	1-0

Gjøvik - Kristiansund	½-3½
Arne Nundal - Torger Strand	0-1
Vidar Skaug - Karl W.Strand	0-1
Ole J.Gyldenås - Per Hjulstad	0-1
Rune Stenvold - Åge Olsen	½-½

Jarl - Hamar	2½-1½
Dan H.Fosse - Daan de Lange	½-½

Alvin B.Hansen - Trond A.Nilsen	0-1
H.E.Theting - Henning Pettersen	1-0
Arnold J.Eikrem - Tore Brenne	1-0

Lillehammer - Volda	1½-2½
Ole M.Skogheim - Eivind Poulsson	0-1
Arild Larsen - Øystein Sande	0-1
Arne Lunde - Jon O.Fivelstad	½-½
Trygve Plukkerud - Peder Havskjer	1-0

Kongsberg - Bergen	0-4
Alf Øverås - Erling Iversland	0-1
Ove Halvorsen - Knut Ove Løken	0-1
Karl H.Lund - Per Omtvedt	0-1
Magnus Netland - Dag S.Orseth	0-1

ASKO - Tempo, Drammen	3-1
Jarl Ulrichsen - Tor Kristiansen	1-0
Arne Schjønby - Vidar Taksrud	1-0
A.Kjelstrup-Olsen - Helge Simonsen	0-1
Runar Mathisen - Karl Andersen	1-0

Stabekk - Eidsvoll	2½-1½
Ivar M.Dahl - Erik Tenold	1-0
Øystein Johnsen - Ralph H.Harris	½-½
Arne Underland - Johan C.Harmens	0-1
Per A.Bergersen - Odd Habberstad	1-0

OSS - Sarpsborg	4-0
Leif Øgaard - Bjørn Andersen	1-0
Aleks Semakoff - John Magnussen	1-0
Ole Chr. Moen - Freddy Aamodt	1-0
Steinar Lindblom - Søren Nilsen	1-0

Fnatt - Tønsberg	2½-1½
Arne Danielsen - Gunnar Moe	1-0
Per A. Rindalsholt - Arne Larsen	1-0
Kristian Dahlen - Gunnar Bue	0-1
Ragnar Hoel - Bård Standal	½-½

Horten - Nordstrand	3-1
Arne Heien - P.H.Dischington-H	½-½
Arild Johansen - Thore Østrem	½-½
Jan Berg - Tor Gulbrandsen	1-0
Arne Bøe - Bjørn Aa. Christenson	1-0

Drammen - Fredrikstad	2-2
Leif Bekkeli - Per Ofstad	0-1
Bjørn Lerstad - Bernt Nordby	1-0
Arild Westhagen - Jan Ludvigsen	1-0
Sverre Haugjord - Svein Bjørnland	0-1

Fischer og Moss w.o.

### 2. runde:

Bergen - Fnatt	4-0
H.Gundersen - P.A.Rindalsholt	1-0
Erling Iversland - Kristian Dahlen	1-0
Knut Ove Løken - Ragnar Hoel	1-0
Eivind Stensholt - Istvan Veszelik	1-0

Fredrikstad - OSS	½-3½
Svein Bjørnland - Leif Øgaard	½-½
Åsmund Stokkeland - Ragnar Hoen	0-1
Jan Ludvigsen - Ole Chr.Moen	0-1
Kai Nilsen - Steinar Lindblom	0-1

ASKO - Stabekk	4-0
Jarl H.Ulrichsen - Richard Bjerke	1-0
Arne Schjønby - Pål Frydenberg	1-0
Runar Mathisen - Per A.Bergersen	1-0
Sjur Nørve - Arne Underland	1-0

Moss - Horten	2½-1½
Petter Haugli - Arne Heien	1-0
Andreas Gulbrandsen-A.Johansen	0-1
Jahn Hanssen - Reidar Weierød	1-0
Lars H.Onstad - Jan Berg	½-½

Florø - Volda	1-3
Øystein Hjertenes - Øystein Sande	½-½
Truls Nordal - Jan O.Fivelstad	0-1
Per Kjølraug - Peder Havskjer	0-1
Bjarte Sindre - Kjell A.Brekke	½-½

Kristiansund - Jarl	2½-1½
Torger Strand - Dan H.Fosse	1-0
Karl W.Strand - Øystein Selnæs	1-0
Per Hjulstad - Alvin B.Hansen	0-1
Åge Olsen - Helge Elias Theting	½-½

Fischer w.o.

## Det åpne NM

Stormester Levente Lengyel, Ungarn (44) tok med seg 1.premien på 3000 kr fra Det åpne NM på Gausdal 12-17 april. Med tre remiser tok Lengyel 7½ poeng av 9, halvpoenget mer enn IM Leif Øgaard, OSS. På en delt 3-7.plass fulgte IM Gyula Kluger, Ungarn, Norbert Gromsch, V.Tyskland, IM Andrzej Filipowicz, Polen, Arne Schjønby, ASKO og Bjørn Sären, Sverige, alle 6½ poeng. Mer om den som alltid vellykkede turneringa kommer i neste nr av NSb. Følg med.

Forts. fra side 39  
21.Tcd1 med fordel for hvit (7).  
Besynderlig. Kjente ikke Tajmanov dette partiet fra sitt eget hjemland?? Eller visste han at svarts spill kan forsterkes?

Redaksjonen har ikke noe svar å gi. Vi sparker derfor ballen tilbake til André Bjerkes studérkamer og ekspertisen forøvrig.



1000 gode, rimelige senger venter Dem.  
Vakkert beliggenhet, hyggelige restauranter.  
Store, avgiftsfrie parkeringsplasser.  
Bank, postkontor, souvenirer.

SESONG: 1. JUNI-1. SEPTEMBER.

# PANORAMA

## sommerhotel oslo

Telefon (02) 23 05 86 - Telex 18 432

Sognsveien 218, Oslo 8.



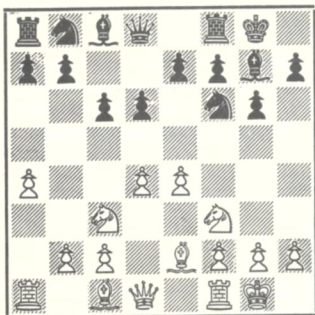
Knut Jøran Helmers:

## Den klassiske varianten i PIRĆ-UFIMSEVS FORSVAR (III)

1.e4 d6 2.d4 Sf6 3.Sc3 g6 4.Sf3 Lg7 5.  
Le2 0-0 6.0-0 c6!?

I artikkel 1 (5/76) behandlet vi her seks ulike muligheter for hvit, med konklusjonen at svart får et fullgodt spill.  
Variant VII (7.a4!) gjør oppgaven vanskeligere for svart, men det er ikke med det sagt at svart står dårlig.

7.a4(!)



I forrige artikkel (1/77) tok vi for oss svarts svarttrekk 7.-a5. Denne gang undersøker vi de andre mulighetene svart har i diagramstillingen.

A

7. - Dc7

1) 8.Sd2 e5 9.dxe5 dxe5 10.Sc4 Td8 11.De1 Sa6 12.Le3 Sg4 13.Lg5 f6, og svart står litt bedre (±) Tatai - Evans, Venezia 1967

2) 8.e5 dxe5 9.Sxe5 Le6!? 10.Lf4 Dc8 11.Dd2 Td8 12.De3 Sbd7 13.a5± Sarën - Swanson, Haifa 1976

3) 8.Le3 Sbd7

Her kan Sg4!? forsøkes.

9.Sd2

9.Dd2 e5 10.dxe5! dxe5 11.h3 Sh5 12.

Tfd1 Sf4 13.Lf1 Te8 14.a5! Lf8 15.  
Lc4± Geller - Szabo, Hilversum 73.

9. - e5

9.-b6!?

10.d5?!

Bedre er 10.dxe5! fulgt av Sc4.

10. - cxd5 11.exd5 a6 12.a5 b5 13.axb6 ep Sxb6 14.Lxb6 Dxb6 15.Sc4 Dc7 med likt spill, Honfi - Tringov 1971.

4) 8.Lf4 Sbd7!?

8.-Sh5 med ideen e7-e5 er godt i følge Keene/Botterill.

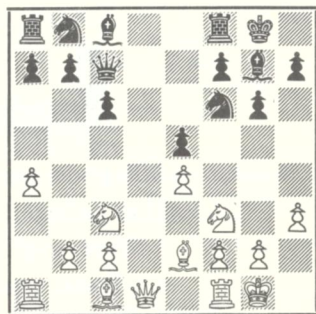
9.e5!? Sh5 10.exd6 exd6 11.Le3 f5!? 12.Sg5 S7f6 13.d5 h6 14.Sh3 c5± Pia-setski - Kaiszauri.

5) 8.h3

A) 8. - e5 9.dxe5

a) 9.Le3? exd4! 10.Sxd4 Te8! og angrepet på e-bonden gir hvit problemer. F.eks. a1) 11.Lf3 Sbd7 12.Tel a5 13.Dd2 Sc5 14.Lf4 Sfd7 15.Tad1 Se5 16.Le2 Db6± Kostro - Smyslov, Polen 1968 a2) 11.Ld3 Sbd7 12.f4 (12.Sf3 Se5± Perez - E.Mortensen, Haifa 76) a6! 13.Sde2 c5 14.Sg3 d5! 15.e5 d4! Wright - Botterill, Hastings II 70/71.

b) 9.Tel Sbd7! 10.Lf1 Te8? (10.-exd4! 11.Sxd4 Te8=) 11.d5! cxd5 12.exd5 a6 13.Le3 b6 14.Sd2 Lb7 15.Sc4 Tab8 16.g4!± Uljanov - Kimelfeld, SSSR 64.  
9. - dxe5



10.Le3?!

Alternativene er

a) 10.a5!? Sh5 11.Lc4 Sf4? (11.-Sd7! 12.Le3 Sdf6 13.Lc5 Td8 14.Dc1 Sf4 15.Td1 Le6! 16.Txd8+ Dxd8 17.Lf1 Sd7 18.Le3 Df6! 19.Se1 g5! 20.Dd2 Kh8! med ideen Tg8± Enklaar - Planinc, Nice 74) 12.Lxf4 exf4 13.e5!± Wittmann - Swanson, Haifa 76.

b) 10.sd2 Td8! 11.f3 Sbd7 12.Sa2!?

(med ideen c3) Sf8 13.c3 Se6 14.g3? (Dc2=) Lf8!± Zaitsjik - Chikovani, SSSR 73.

c) 10.Lc4 Sbd7?! (10.-Sh5 (10.-a5! gir likt spill) 11.Tel! Sbd7 12.Le3 Sf4 13.Dd2 (13.Lb3 Te8? 14.g3 Sh5 15.Sg5! Tf8 16.De2 h6 17.Sxf7!+- Wahl-bom - Niklasson 74, 13.a5!) Sb6 14.Lb3 Le6 15.Lxf4 exf4 16.e5 Lxb3 17.cxb3 Sd7 18.Dxf4 Tfe8 19.Se4 Sxe5= Wahl-bom - Niklasson) 11.Le3 Sh5?! (11-Sb6 12.Lb3 Le6 13.Lxe6 fxe6 14.De2± Wahl-bom - Niklasson) 12.a5! Sdf6?! 13.Tel Sf4? 14.Lxf4 exf4 15.e5! Sd7 16.Dd4! Te8 17.Lxf7+! C.Bergström - G.Andersson.

10. - Sh5(!)

a) 10.-a5? 11.Sd2 Le6 12.Lc4 Te8 13.De2 Sbd7 14.Lxe6 Txe6 15.Sc4 Lf8 16.f4± Veinger - Judovic, Lvov 68

b) 10.-Sbd7 11.Sd2 Td8!? 12.a5 Sf8 13.f4?? Lh6± Pomar - Quinteros, Wijk aan Zee 74

11.a5?!

11.Tel!? Sf4 12.Lf1 Sd7=±

11. - Sf4!

Dette er det mest eksakte trekket og grunnen til utropstegnet i 10. trekk. Hvis 11.-Sd7 12.Sd2! Sdf6 (12.-Sf4 13.Sc4 Td8 14.Dd6!) 13.Tel Sf4 14.Lf1 Se6 15.Sa4 Td8 16.Db1 og hvit har et sterkt press mot dronningfløyen, Simagin - Liberzon, Moskva 63.  
12.Sd2 Le6 13.Sc4 Td8 14.De1 Sd7 med fordel til svart.

B) 8. - Sbd7 9.Le3

Eller 9.a5 e5 10.dxe5 dxe5 11.Le3 med følgende muligheter: 1) 11.-Td8 12.Lc4 (12.Dc1 Sf8 13.Sd2 Se6 14.Tel Sd4 15.Lf1 Sh5 16.Sa4 Sf4 17.c3 Sde6 18.Dc2 Ld7 19.b4 Lf8 20.Sb3 Tdb8!= Hecht - Bilek, Kecskemet 64) Sf8! (12.-Sc5 13.De2! Scxe4 14.Sxe4 Sxe4 15.Lb6! axb6 16.axb6 Dxb6 17.Txa8 Sg3 18.Lxf7+! Browne) 13.De2 Le6 (13.-Se6 14.Sg5!) 14.b4 Sh5 15.Tfel Sf4 16.Df1 De7 17.Tabl± Browne - Enklaar, Wijk aan Zee 74. BA) 9. - b6! 10.Dd2

10.Tel Lb7 11.Lf1 (11.Lc4 b5!?) e5 12.dxe5 dxe5 13.Lc4 a6! 14.La2 b5 Furman - Dsjindsjihasjvili, SSSR 75, og nå hadde 15.axb5 axb5 16.b4 Tfd8 gitt likt spill.

10. - a6! 11.Lh6 Lb7 12.Lxg7 Kxg7 13.Sh4 b5 14.f4 b4± Griffiths - Miles, Birmingham 74.  
BB) 9. - e5 10.dxe5 dxe5 11.Dd2 11.Dc1 Te8= Mecking - Bilek, Sousse 67.  
11. - Sh5 12.Tfd1 12.Lc4 Sb6 13.Lb3 Le6 Matulovic - Gurgenzidze, Jugoslavia 66.

12. - Sf4 13.Lf1 Te8 14.a5 Lf8 15.Lc4 Se6

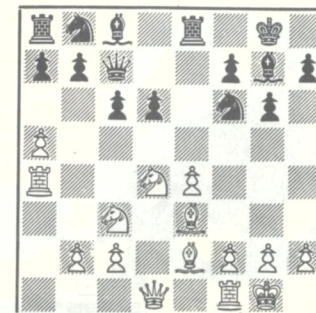
15.-Sc5 16.Lxf4 exf4 17.e5±  
16.Sg5 Sdc5  
16.-Sf6 17.Sxe6 Lxe6 18.Lxe6 Txe6 19.De2±  
17.b4 Sxg5 18.Lxc5 Lxc5 19.bxc5 De7  
20.De3± Geller - Szabo, Hilversum 73.

6) 8.a5(!) e5

Eller 8.-Sbd7 9.Tel e5 10.Lf1 Tb8!? 11.b3 b6 12.axb6 axb6 13.Lb2 b5 14.g3 Te8 15.Lg2 Sjamkovitsj - Tringov, Leningrad 67, og nå hadde 15.-b4 med planen 16.-exd4!, 17.-c5 og 18.-Lb7 vært uklart.

9.dxe5

9.Le3 er et meget interessant trekk. F.eks. 1) 9.-exd4 10.Sxd4 Te8 11.Ta4!!



Et forslag av dansken Ulrik Rath som virker meget sterkt. 11.-Sbd7 (ikke 11.-Sxe4 12.Sxe4 Txe4 13.Sb5! De7 14.Txe4 fulgt av Sc7) 12.Sb3! fulgt av Td4. 2) 9.-Lg4 10.dxe5 dxe5 11.h3 Lxf3 12.Lxf3 Sbd7 13.Dd3 Tfd8 14.Dc4!± Harandi - Ludgate, Haifa 76. 3) 9.-Sbd7!? 10.d5!? er uklart.  
9. - dxe5 10.Lc4

Andre muligheter: 1) 10.Sd2 med ideen Sc4 er anbefalt av Gheorghiu. 2) 10.Le3 Sg4?! (10.-Sh5!) 11.Ld2! (Det svakere 11.Lc5 ble spilt i partiet Quinteros - Donner, se NSb 5/76) Td8? (11.-Te8! med ideen Sd7-f8-e6 er bedre) 12.Dc1 De7 13.Lg5! (13.Lc4 Sd7) f6 14.Ld2± Tringov - Keene, Rovinj Zagreb 75.  
10. - Sbd7 11.b4?! Sh5 12.g3 b5 13.La2? 13.axb6 Sxb6 14.La2 gir hvit en liten fordel.

13. - Sdf6 14.Le3 Lg4! 15.De2 h6! 16.Tfd1 Sh7! med sterkt angrep for svart Grefe - Rohde, Lone Pine 75.

B

7. - Sbd7 8.e5

Andre muligheter er:

a) 8.h3 e5 9.dxe5 (9.Tel Te8? (exd4!?



# Et langt skritt inn i fremtiden

## eumig

### Sonomatic 820



VEIL. PRIS:  
2.985,-

EUMIG SONOMATIC 820/822 HQS har to små knapper med stor effekt, eneste lyd-filmfremvisere med mulighet for 100% billedsynkron lydredigering av 8 mm film. HQS står for HIGH QUALITY SOUND, fremvisernes frekvensområde er 70- 12000Hz ved 24 b/s. Test sertifikat for frekvensområdet vedlagt hver maskin. Forsterker 15 W. EUMIG SONOMATIC 822 HQS er kombinert for super/standard 8. (Veil. pris: 3.240,-)

Eumig's  
lyd kamera  
program 1977



Sound 31XL



Makro sound 80



Makro sound 65XL

Snakk **eumig** med din fotohandler!

virker bedre) 10.dxe5 dxe5 11.Lc4 h6  
12.Le3 De7 13.Dd2 Kh7 14.Tad1 Sb6 15.  
Lf1 Db4 16.b3 Sh5 17.Sbl!† men noe  
uklart, Wahlbom -Dornieden, Bremen 76)  
dxe5 10.Le3 De7! 11.Sd2 Sc5 12.Lc4 Td8  
13.De2 Se6 14.Lxe6 Lxe6 15.Tfd1 Db4†  
Kovacs -Pribyl, Recin 75.

b) 8.Lf4 Sh5 9.Le3 (9.Lg5 h6 10.Le3 e5  
11.Dd2 Kh7 er uklart) e5 10.a5! (10.  
Tel!†) Sf4?! (Shf6!) 11.Lc4 exd4 12.  
Sxd4 Se5 13.Lb3† Gufeld -Sznepik 75.

c) 8.Tel e5 9.Lf1 a5 10.dxe5 dxe5 11.  
b3 Te8 12.La3 Lf8† Tajmanov -Gipslis,  
Moskva 70.

d) 8.a5(!) e5?! 9.d5! (9.Tel exd4 10.  
Sxd4 Te8 11.Lf1 Sc5 12.f3 d5= Filip -  
Bednarski, Tel Aviv 64) c5? (9.-cxd5!  
10.exd5 a6! er uklart) 10.a6! bxa6  
(10.-b6 11.Lb5!) 11.Lxa6 Lxa6 12.Txa6†  
Kinnmark -Kaiszauri, Motala 76.

e) 8.b3 c5! 9.Lb2 cxd4 10.Sxd4 Sc5  
11.Lf3† Alexander -Littlewood, Has-  
tings 63.

8. - Se8!

Dårligere er a) 8.-Sd5? 9.Sxd5 cxd5  
10.exd6 exd6 (10.-e6 11.Lf4 fulgt av  
Dd3-a3 eller 11.b3 Sf6 12.c4!†) 11.c3  
Sf6 12.Sel Lf5 13.Lg5 Db6 14.Ta2† An-  
tosjin -Schmid, Venezia 66 og b) 8.-  
dxe5 9.dxe5 Sd5 10.Sxd5 cxd5 11.Lf4!

Hvit står best, som Antosjin har be-  
vist med flg. analyse: 11.-Dc7 12.Khl!  
e6 13.Ta3 Sxe5 14.Tc3 Db8 15.Te3 f6  
16.b3!! fulgt av Dal, og hvit får  
igjen bonden med klar fordel.  
9.exd6

9.Lf4 Da5! (9.-dxe5 10.dxe5 Sc7 11.Dc1  
Se6 12.Lh6 Db6 13.a5 Lxh6 14.Dxh6 Dxb2  
15.Se4 Te8 16.Tabl Dxc2 17.Seg5 Sdf8  
18.Tb4 Sxg5 19.Sxg5 Dxe2 20.Th4 Dxe5  
21.Sxh7 Dg7 0-1 D.Hansson -Schüssler,  
Motala 76. Men det hvite spillet skul-  
le vel ikke være umulig å forsterke!)  
10.exd6 Sxd6 11.Ld2 Sf6 12.Sb5 Dd8=  
Sarén -Silva, Haifa 76.

9. - Sxd6 10.Lf4 Sf6 11.Dd2 Lf5 12.a5  
Dc7 13.h3 Tad8 14.g4 Le6 15.De3 Dc8  
med likt spill (=) Cirić -Balcerovski,  
Jugoslavia 70.

Andre trekk som eventuelt kan prøves:

7. - Lg4! 8.Sd2! Lxe2 9.Dxe2 d5!?

Her kan også 9.-Sfd7 og 9.-Sh5 forsø-  
kes.

10.e5 Se8 11.Sf3 Sc7 12.h4 Se6 13.h5!  
med uklart spill, men fordel til hvit  
Polugajevskij -Malich, Sarajevo 65.

7. - b6! 8.h3 Sbd7 9.e5 Se8 10.Tel  
dxe5 11.dxe5 Sc7! 12.Lc4 Sc5 13.De2

S5e6 14.De4 Lb7 15.Dh4 c5 16.Sg5 h5  
17.Sxe6 Sxe6 18.Lg5 Sxg5 19.Dxg5 e6  
20.Df4 a6 21.Se4 Lxe4! = Keene -0.Rod-  
riguez, Algarve 75.

7. - Sa6?! 8.Lxa6 bxa6 9.e5 Sd5 10.Tel  
Sxc3 11.bxc3 Le6 12.De2 Da5 13.La3 med  
uklart spill Tiller -Guddahl, Kringsjø  
75.

Som en konklusjon mener jeg personlig  
at 7.a4! a5! er de beste trekkene og  
spillet nærmest utlignet.

Men 6.-c6! er jo bare en av svarts  
muligheter i den klassiske varianten.  
Vil man eksperimenterer, kan 6.-Sc6(!),  
6.-Lg4, 6.-a6, 6.-b6, 6.-Sa6 og 6.-Sbd7  
forsøkes. Hvilket av disse trekk som  
er best vet jeg ikke, men det mest an-  
vendte de siste åra har vært 6.-Lg4  
fulgt av 7.-Sc6 og 8.-e5. Ideen er her  
å få herredømmet over de svarte sent-  
rumsfeltene (d4-e5). I hvertfall har  
svart nok av trekk å velge i, og val-  
get er vel mest et spørsmål om lynne  
og spillestil.

### OSVALD T. HANSEN in memoriam

Osvald T. Hansen, Steinkjer, er død i  
en alder av 74 år. Hans bortgang vil  
bli mottatt med vemod blant sjakkven-  
ner landet over. Et mester menneske er  
borte. En institusjon i trøndersk  
sjakk. Vi står fattige tilbake.  
Alle som lærte ham å kjenne fra de  
ting som stod ham nærmest i de siste  
år, vet at når vi heretter møtes vil  
det være en som mangler.

RA./RH.  
Steinkjer Sjakklag

### TRYGVE GUTTORMSEN in memoriam

Trygve Guttormsen, Trondhjem, er død i  
en alder av 72 år. "Gutte", som han  
populært ble kalt, spilte turnerings-  
sjakk i over 50 år, først som medlem i  
Trondhjems Schakkklub og senere i Jarl.  
Han deltok i en rekke landsturneringer,  
høyst oppe var han i Ålesund i 58,  
med seier i nest høyeste klasse (mes-  
ter reserve). Han hadde også flere  
Trondhjemsesterskap.

Trygve Guttormsen hadde en egen snert  
i replikken, en fin humor og var all-  
tid et hyggelig innslag i turneringen.

AJE.



# Vi

er leverandører av:

## VALSER

(boktrykk, offset, pressører)  
for den grafiske bransje

## METALLKLISJEER

(Magnesium)

## GUMMIKLISJEER

## STEMPLER

## TEGNEARBEID

## FOTOSATS m. m.

# NORSK GUMMIKLISJE <sup>A/s</sup>

Brenneriveien 5 - Oslo 1 - Tlf. 20 25 33

Leif Øgaard:

## RADIOLANDSKAMPEN NORGE - ØSTERRIKE

Hvit: Leif Øgaard  
Svart: Andreas Dückstein

1.d4 d5 2.c4 Sc6

Tschigorinvarianten. En sjelden gjest i internasjonal toppsjakk. Men en lang rekke spillere har benyttet seg av denne åpningen gjennom tidene. Vi kan nevne: Tschigorin, Colle, Bogoljubov, Smyslov, Spasskij, Planinc, Mariotti, Keene og Balasjov. Her hjemme har Svein Johannessen den på åpningsrepertoaret. Dückstein har spilt denne varianten konsekvent i de siste 20 årene.

3.Sf3

Et likeverdig trekk er 3.Sc3. Encyklopedia D anbefaler: 3.-Sf6 4.Sf3 Lg4 5.cxd5 Sxd5 6.e4 Sxc3 7.bxc3 e5 8.d5 Sb8 9.Da4+ Sd7 10.Sxe5 Df6, så langt Gligorić-Mariotti 1975, og nå gir 11.f4! fordel for hvit.

3.-Lg4 4.cxd5

Her har jeg mindre tro på Aljechins fortsettelse. Etter 4.Da4 Lxf3 5.exf3 e6 6.Sc3 Sge7 7.cxd5 exd5 8.Lb5 a6 9.Lxc6+ Sxc6 10.0-0 Dd7! kan svart forsvare seg, og hvits bondestilling er evig svak.

4.-Lxf3 5.gxf3

Også her et viktig valg. Etter 5.dxc6 Lxc6 6.Sc3 Sf6 7.f3 e5! 8.dxe5 Sd7 har svart kompensasjon for bonden (Flesch-Faare, Dortmund 76).

5.-Dxd5 6.e3 e5

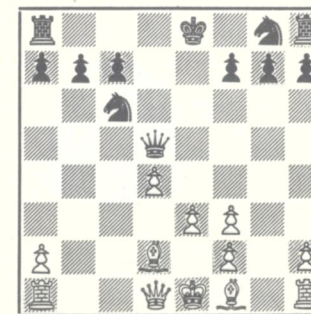
Mulig er også 6.-e6. I partiet Tajmanov-Spasskij 1960 fulgte 7.Sc3 Dd7 8.Lg2 Lb4 9.0-0 Sge7 10.f4 Td8 11.a3 Lxc3 12.bxc3 Sa5 og nå gir 13.Dc2 en liten fordel for hvit.

7.Sc3 Lb4 8.Ld2 Lxc3 9.bxc3 exd4(?)

Selv om også dette er teori, så er det dårligere enn 9.-Dd6!

Grunnen til dette er at hvit nå kan stille seg opp med Lg2, og på lengre sikt kan svart ikke hindre pågangen f3-f4. Med bonden på e5 er f4 hindret. Dessuten er løperutviklingen til g2 tvilsom for hvit pga springermanøveren Sg8-e7-g6-h4. Etter 9.-Dd6! kunne fortsettelsen bli som i det interessante partiet Panno-Planinc 1971 (Inf. 11): 10.Le2! Sge7 11.0-0 0-0-0 12.Kh1 (først konsolidering!) g5 13.Tg1 og nå spilte svart 13.-Tdg8? Riktig var 13.-Thg8 med skarpt spill, men noe bedre sjanser for hvit. Men Pannos videre plan i partiet var lærerik. Planen var Db3, Tad1, Lc1 med spill i sentrum med d5 og La3. De fleste ville vel spilt sjablonmessig i b-linjen og framrykning med a-bonden.

10.cxd4



10.-Sf6?

Etter dette trekket har svart vanskelig for å få motspill. Hensikten er å spille Se4 på f4, og ha e-linjen fri. Men også etter det bedre 10.-Sge7 som muliggjør Sg6, bør hvit ha klar fordel. Best etter 10.-Sge7 er 11.Lg2!, ikke 11.Ld3? som i partiet S.Garcia-S.Johannessen, Siegen 1970, eller 11.Tc1 Dxa2! Etter 11.Lg2! er nå 11.-Sg6 dårlig pga 12.h4. Hvis 11.-0-0 12.0-0 Sg6 13.f4 Dd7 så 14.Dh5! med godt spill for hvit. Det ser derfor ut til at hvit står best, fordi han kan hindre Sh4.

11.Lg2! 0-0 12.0-0 Tfe8

Svart stiller bare opp brikken og håper på det beste.





I  
SANDEFJORD  
PÅ  
PARK



«Moteriktig  
hårpleie»

Vær pen  
på håret  
hele året

Parko  
BEAUTY-SALONG

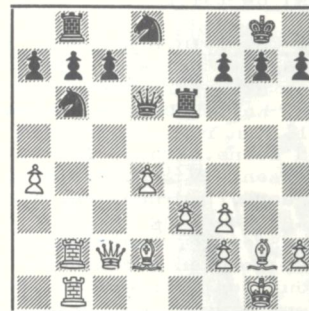
Bjørg og Kjell Karlsen  
Tlf. 033/61943

13.Tb1 Tab8

Etter 13.-Dxa2 14.Txb7 har svart problemer med c7. Også 13.-b6 var en svekkelse.

14.Da4 Dd6 15.Tb2 Sd5 16.Tfb1 Sb6  
17.Dc2 Te6 18.a4 Sd8

Trekkene taler for seg. På 18.-Th6 hadde jeg nok spilt 19.h3. På 19.f4 kunne svart spilt 18.-g5, selv om det antagelig ikke er godt nok. Til tap fører også 19.-a5. Etter 19.Tb5 Ta8 20.f4 Tg6 21 21.Kh1 kan ikke svart hindre 22.d5.



19.f4!

Et sterkt trekk. Hvit truer 20.Lb4 Dd7 21.lh3 med kvalitetsvinst. Det mest nærliggende svar-trekk er 19.-Sd5, men etter 20.Dc5! Dxc5 21.dxc5 c6 22.La5! vinner hvit en bonde. Svarts neste trekk er en bukk, men det skjer antagelig i tapt stilling.

19. - Dd7? 20.a5 Sc8 21.Lh3 Tg6+  
22.Dxg6 Dxh3 23.Dg2 Dd7

Med kvalitet under og alle brikene på 7-8.raden kan man vel ikke si at Dückstein har spilt særlig aggressivt i dette partiet.

24.d5! f5 25.Lc3 1-0

Man hadde kanskje ventet at Dückstein skulle spilt til stillingen var litt mer avklaret. Men hvits fordel med kvalitet mer og strategisk overlegen stilling gjør at vinsten bare ville være et teknisk spørsmål. I min ukentlige sjakkspalte i "Vårt Land" summerte jeg årsakene til Dücksteins tap slik: For det første spilte han en halvdårlig åpning,

der hvit fikk fordel av løperparet og et bevegelig bondesentrum. Deretter spilte han usøyaktig et par ganger. Det var 9.-exd4 i stedet for 9.-Dd6! Og det var fremfor alt 10.-Sf6? i stedet for 10.-Sge7. Dette resulterte i at Dückstein ble tvunget over på defensiven og ikke fikk noe motspill. Da svart gjorde sitt dårlige 19.-Dd7?, var nok stillingen allikevel tapt. Til slutt en takk til Arild Feldborg som hadde tålmodighet nok til å sende purring etter purring for å få østerrikerne til over hodet å sende noen trekk.



■ Norges Sjakkforbunds Elokomité  
Per A. Bergersen, Åslivn. 1F, 1320  
Stabekk. Tlf. 02/533461.

350-grensen, beskrevet på side 20 i NSB nr.3/76, later til å gi grunn for misforståelser. Det er intet i veien for å arrangere turneringer der forskjellen mellom høyeste og laveste ratingtall er mer enn 350 poeng.

Regelen lar seg vel best illustrere ved et eksempel. I en fireremannsturnering deltar: Arild Hiim 1989, Øystein Hjertenes 2230, Steinar Jensen 1791, Louis Pasteur 1200.

Når vi skal beregne hr. Hiims gjennomsnittsmotstand, vil hr. Pasteur bli regnet som om han hadde et tall på 1639. (350 poeng under Hiims eget tall.) Ved beregning av Jensens gjennomsnittsmotstand derimot, vil Pasteur være verdt 1441, som er 350 poeng lavere enn Jensens tall. Pasteurs gjennomsnittsmotstand blir 1550 fordi hans motstandere ikke blir regnet som mer enn 350 poeng over 1200.

Den offisielle ratinglista kommer i nr. 3. Elo-komitéen melder at bare turneringsresultater som er innsendt før den 25/5 kan være sikre på å komme med.



## Turnerings-informasjon

Det åpne Eidsvollmesterskapet 20-22 mai. Spilles også i år på Hurdalsjøen Hotell. Opprop fredag kl 1930. 5 runder Monrad, 40 trekk på 1½ time, deretter 15 trekk pr. halvtime. Startkontingent kr.80, 40 for juniorer i jr.klassen. Pris for hele oppholdet kr.300. Påmelding innen 14 mai til Per Bjørn Bakke, Åsleia, 2080 Eidsvoll.

Nordnorsk mesterskap i Hammerfest i pinsehelga.

NM - Landsturneringen 1977, i Bergen spilles på Laksevåg gymnas 10-16 juli. Påmelding gjennom klubb til Bergens Schakkklub, Håkonsgaten 28, 5000 Bergen snarest. Startkontingent lilleputt kr.25, junior kr.70 og øvrige kr.140. Bankgiro 3625.51.71032. Turneringen åpnes søndag kl 1230. Mange innkvarteringsmuligheter. Utfyllende opplysninger finnes i invitasjonen, som er sendt hver enkelt klubb. Vi møtes i Bergen!

Nordisk i Rajamäki, Finland (50 km fra Helsink) 22-31 juli. Invitasjon fantes i NSb 1/77, men vi vil innskjerpe at påmelding sendes til Norges Sjakkforbund

Norges Sjakkforbunds UK har tatt ut følgende lag til kampen mot Sverige i første runde i Tele-OL 1977: 1.Arne Zwaig, Fischer 2.Leif Øgaard, OSS 3.Eivind Poulsson, Volda 4.Terje Wibe, Fischer 5.Svein Johannessen, Fischer 6.Ragnar Hoen, OSS 7.Knut J. Helmers, Stjernen 8.Arne V. Gulbrandsen, Fischer. Første reserve er Jarl H. Ulrichsen, ASKO. Kampen spilles 15. mai.

IM Arne Zwaig skal spille i mestergruppa i den eksklusive IBM-turneringa i Amsterdam. Vinneren får til neste år delta i stormestergruppa som tradisjonelt er meget sterkt besatt.

innen 31 mai. Startavgift F.mk. 150 i Mesterskapsklassen, 50 i Allmenklassen. Ta turen til Finland du også! Vær med å sørge for en fyldig norsk kontigent!

Gausdal Cup 1977, Gausdal Høifjellshotel 19-21 august. 6 runder Nordisk, 40 trekk på 1½ time og videre 20 trekk på 30 min. Startavgift kr.80, juniorer kr. 50. Flotte premier i alle klasser. Spesialpris kr.230 for oppholdet på dobbeltværelse med bad/dusj og toilett.

Gausdal Chess International 1977 14-21 august. Følgende stormestere har akseptert: Heikki Westerinen, Karl Robatsch, Levente Lengyel. Man regner også med GM Raymond Keene. Videre IM Svein Johannessen, IM Arne Zwaig og IM Leif Øgaard. Dan Hansson, Konsstanty Kaiszauri og Christer Niklasson, Sverige. Gert Iskov, Danmark, Foruten nordmennene Eivind Poulsson, Terje Wibe, Ragnar Hoen, Arne V. Gulbrandsen, Jarl H. Ulrichsen, Thomas Heiberg, Daan de Lange, Dan H. Fosse og Walter Morris (USA) - totalt 24 spillere. Hotellet gir spesialpris hele sjakkuka.

Nevra-turneringen på Nordseter (Lillehammer) er i år berammet til 24-25 september med ankomst fredag 23.

Ifjor ble den vunnet av stormester Kortsnoj. Den hollandske avdelinga av IBM er sponsor for arrangementet og det meldes om gode økonomiske betingelser.

NSF's 56. kongress går av stabelen ved innledningen av NM-uka i Bergen, lørdag 9. juli kl. 1630. Stedet er Sosialbygget, Laksevåg. Innkalling er sendt til klubbene. Etter hva vi erfarer stiller presidenten, Arnold J. Eikrem, påny til gjenvalg. Forøvrig kommer som vanlig en del interessante saker opp til debatt, sentralt står forslaget til lover for Norges Sjakkforbunds Ungdom.

